

80

ISSN 0772 - 6384
XXVIIIe jaargang - 1

ten mandere

heemkundige periodiek voor Izegem en omgeving

Bank van Roeselare

Groeikracht
voor
West-Vlaanderen

EEN BEZOEK AAN HET EERSTE
BORSTELMUSEUM TER WERELD
IS DE MOEITE WAARD!

*De typische industrie
van Izegem bewaard in*

Het Nationaal Borstelmuseum

BARON DE PÉLICHYSTRAAT 3 • 8700 IZEGEM

Uitnodiging vanwege:

Losse bezoekers: de zaterdag van 14 u. tot 17 u.
Groepen: volgens afspraak
Reservatie stadsbestuur - Tel. (051) 30 22 04

Borstelfabrieken Dilecta - J. Duyck & Co - Izegem

In dit nummer:

- 3 30 JAAR DIE BOOSE
ROB KINDT
- 32 IN MEMORIAM LEO VANDAELE
ANTOON VANDROMME
- 43 DE IZEGEMSE SCHOENMAKER ANNO 1895
RAF VANDENBERGHE
- 61 LODEWIJK BAKELAND, CONSCRIT VOOR IZEGEM
EDGARD SEYNAEVE
- 71 HET OORLOGSMONUMENT VAN DE TWEDE WERELDOORLOG
BART BLOMME
- 88 HONDERDJARIGEN UIT "BOOS IZEGEM" (2)
ANTOON VANDROMME

Verantwoordelijke uitgever : J.M. Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8700 Izegem

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopij, microfilm of op welke andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Heemkring "TEN MANDERE" van Izegem.

BESTUUR VAN TEN MANDERE :

			Tel.
Erevoorzitter	VERHOLLE Rafaël	Heyestraat 21	051/30.12.42
Voorzitter	LERMYTE Jean-Marie	Kortrijksestraat 323	051/30.39.99
Ondervoorzitter	BEKAERT Roger	Sint-Crispijnstraat 27	051/30.34.99
Secretaris	LEROY Robert	Boomforeeststraat 49	051/30.10.56
Penningmeester	DEPREZ Alberic	Ommegangstraat 69/1	051/30.28.48
Archivaris	DEMEURISSE André	Baronielaan 33	051/30.22.04
Bestuursleden	BILLIOUW Luc	Ter Beemden 16	051/30.12.23
	SEYNAEVE Freddy	Elegastlaan 14	051/30.58.31
	WILLAERT Hendrik	Krommekeerstraat 5 8080 Ruiselede	051/68.82.45
	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 52	051/30.31.35

REDACTIERAAD :

Hoofdredacteur	BLOMME Bart	Europastraat 13 8770 Ingelmunster	051/30.03.67
Redactieleden	VANDENBERGHE Raf	Meensesteenweg 77	051/30.46.23
	LERMYTE Jean-Marie	Kortrijksestraat 323	051/30.39.99
	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 52	051/30.31.35

30 JAAR DIE BOOSE

Rob Kindt, Vierbunderstraat 3, 8770 Ingelmunster.

1. INTRO

De geschiedenis gaan schrijven van 30 jaar Izegemse volkskunstgroep "Die Boose", het lijkt een onhaalbare kaart. Er is immers zo oneindig veel gebeurd in en rond de groep dat er zeker niemand meer kan gevonden worden die het allemaal aan den lijve heeft meegemaakt. Elke mondelinge bron die je raadpleegt heeft op die manier haar eigen hiaten. Daarenboven gaat het hier om een kulturele vereniging, waarin mensen wel rond een zelfde doel samen kwamen, maar die er in de eerste plaats toch steeds naar streefde, zij het hoogstaande, ontspanning te brengen. Naar Die Boose kwam je om er te dansen, te zingen, te vendelen, om er een ontspanning te vinden en niet zozeer om wat je deed voor het nageslacht te bewaren.

Die Boose heeft dan ook wel een archief, bestaande uit twee lijvige verslagboeken en mappen met verslagen van bestuursvergaderingen en met brieven aan de leden, maar toch is heel wat verloren gegaan ofwel is het er gewoon nooit geweest. Zo zijn er voor de overgrote meerderheid van die dertig jaar bijvoorbeeld geen volledige ledenlijsten terug te vinden.

Met een onvolledig archief, herinneringen en mondelinge kontakten is het zo ondoenbaar om een geschiedenis in de ware zin van het woord te gaan schrijven. In wat men je vertelt is immers vaak heel wat vervaagd in mistige herinnering of gekleurd door het eigen beleven. Ongewild ga je immers je eigen motivatie benadrukken, of dat deel van het gebeuren waar je zelf het nauwst bij betrokken was. Dit geldt zeker voor een groep als Die Boose, die steeds uit verschillende deelgroepen bestaan heeft, en waar de volkskunst niet steeds op dezelfde manier beleefd werd.

Overduidelijk wordt dit als je de tekst ter hand neemt die Jef Ghekiere en Geert Devos in 1965 voor *Ten Mandere* schreven toen Die Boose aan zijn eerste lustrum toe was. De schrijvers van toen legden een sterke nadruk op hun Vlaamse motivatie en strijdbaarheid, die zij in het doen herleven van het Vlaamse volkskulturele erfgoed wilden terugvinden. Hun stijl is dan ook doorspekt met verwijzingen naar Breugel, Van Eyck en Benoit, naar een land van noeste werkers en gulle feestvierders, naar Tijl en Lamme. Het lijkt een motivatie te zijn die je bij de generatie van de tachtigers, de dansers van vandaag, nauwelijks nog terugvindt. Dansen is vrije-tijdsbesteding geworden, zingen in het koor van Die Boose heeft een soms sterk doorwegend competitief aspect gekregen en in het vendelen zijn oude, soms religieus geïnspireerde vendelgroeten op de achtergrond verdwenen ten voordele van meer technische perfectie of moeilijkheidsgraad.

Onvolledigheid en enorme verscheidenheid dwingen je bij het schrijven van een artikel als dit dan ook tot een grote dosis nederigheid. Geschiedenis kan het niet worden, misschien een vogelvluchtig overzicht van wat dertig jaar volkskunstbeleven bij Die Boose geweest is. Met slechts een beperkte plaats voor de eigen herinneringen van wie het meemaakte, om niet in anekdotische oppervlakkigheid te vervallen, en uit eerbied voor het werk van hen die twintig jaar terug aan het schrijven gingen.

Dit artikel wordt dan ook een eerder sec overzicht van een flinke hap Izegems kultureel verenigingsleven. Het streeft niet naar een onbereikbare volledigheid, maar wil wel een overzicht gaan bieden van wat Die Boose kon uitdragen aan Izegemse kulturele uitstraling in binnen- en buitenland en van wat die Boose ook voor zijn thuisstad heeft kunnen betekenen.

Dit moet heel wat zijn, als je er de cijfers in het archiefmateriaal gaat op natellen. In de verslagen staan immers niet minder dan 534 optredens in eigen land vermeld. Het zou dan ook onbegonnen werk zijn om deze volledig te gaan weergeven : op één enkele uitzondering na worden deze optredens dan ook niet aangehaald, ook niet de vele belangrijke landelijke manifestaties (Gouden Boomstoet, Breugelstoet, festival van Schoten, Beleg van Ypre, ...) waar Die Boose aan deelnam. Daarnaast waren er de negen edities van het Internationaal Lentefestival voor Volksdans, waar Die Boose Izegem liet kennismaken met volkskunst uit drie continenten.

Tenslotte waren er de 44 buitenlandse reizen die Die Boose ondernam : 29 ervan gingen naar Duitsland, 6 naar Oostenrijk, 3 naar Engeland, 2 naar Wales en telkens één naar Noorwegen, Spanje, Italië en Frankrijk. Onbetwistbare hoogtepunten in het groepsbestaan, en daarom worden deze reizen wel opgenomen in het chronologisch overzicht dat dit artikel van 30 jaar Die Boose wil bieden.

2. CHRONO

1956

Niemand zal het kwalijk nemen als het stichtingsjaar in dit overzicht een ietwat ruimere plaats inneemt dan de jaren die erop volgen. Dertig jaar later past het immers een juiste nadruk te leggen op de mensen die de aanzet tot alles konden geven.

In oktober 1956 gaf deken e.h. Sobry de toelating om met een gemengde volkskunstroep van start te gaan en stelde hij e.h. Lagae aan tot geestelijk adviseur van de nieuwe vereniging. Vóór in het zaaltje van de boeren in de kongregatie kon gestart worden met de eerste herhaling had het opstarten van Die Boose evenwel reeds heel wat voeten in de aarde gehad. Jef Ghekiere vertelt het verhaal in de eerste tekst uit het eerste verslagboek :

"Als we erin geslaagd zijn begin oktober '56 met een twintigtal leden te starten, dan is dit niet zomaar ineens gegaan. Neen, reeds een jaar voordien werden hier en daar de koppen bij mekaar gestoken. Etienne, onze dansleider, broedde reeds lang het plan te Izegem, Ingelmunster of Emelgem een volksdansgroep te stichten, terwijl Tillo Wyffels, Hugo Vandeputte en Roeland Dejonghe - zijn naam weze hier vermeld - met hetzelfde verlangen bezield waren.

Na een eerste kontakt in de Royal zag men van beide zijden de kans om werkelijk iets tot stand te brengen. Vergeet ik ook niet de flinke schaar meisjes die ons een zeer sterke morele steun gaven doch wier naam ik hier niet ga vermelden uit vrees iemand te vergeten. Het zou te lang zijn om van naaldje tot draadje de Pilatusweg te beschrijven die we hebben moeten afleggen. Dat er zelfs een autobotsing bij te pas kwam zal ik maar voor de ingewijden laten. Al de intriges om het scoutslokaal, om een proost te krijgen en een

muzikant zouden ons ook te ver brengen. Zo strandde onze eerste, zeer enthousiaste poging op de examens. Tot onze spijt zagen we hoe Roeland, een der eerste pioniers, onze Mandelgouw ging verlaten voor het Gentse. Na het groot verlof loste Z.E.H. Deken echter al onze moeilijkheden op, en die Boose was geboren. "

Er werd een eerste bestuur gevormd met Tillo Wyffels en Jef Ghekiere. Later op het jaar zou ook Hugo Vandeputte erbij komen. Etienne Vankeirsbilck werd de eerste dansleider en Ingrid Parret de eerste sekretaris. Een veel geciteerde naam uit de beginperiode, als stille maar harde werker achter de schermen en presentator bij optredens, is ook Jef Willaert.

Die Boose sloot aan bij de Katholieke Vlaamse Volksdans Federatie (KVVF), die later de Vlaamse Volkskunstbeweging (VVKB) zou worden, een federatie waar Die Boose nog steeds bij aangesloten is. Vanaf de start wilde de groep alle takken van de volkskunst beoefenen : koor, dans, huismuziek en creatieve handenarbeid. Met dit aanbod slaagde de groep erin zijn ledenaantal op drie maand tijd te verdrievoudigen. Maar verder was dit eerste jaar er een van herhalen en oefenen, van het op poten zetten van een organisatie en van kontaktnamen met andere groepen uit Roeselare, Tielt, Kortrijk, Brugge en Diksmuide.

1957

1957 overspant voor het grootste gedeelte nog het stichtingsjaar mee, zodat ook tijdens dit jaar voornamelijk geldt wat hierboven vermeld staat. Tijdens die jaar ontwierpen Rosita Vanbesien en Chris Seynaeve de eerste klederdracht van de groep en werd voor het eerst ook opgetreden. Izegem genoot zelf de primeur van zijn nieuwe volkskunstgroep op een jaarfeest van het COV, de kristelijke onderwijzersvakbond, die in oktober in het Damberd gehouden werd. Maar het eerste grote optreden ging door op 17 november in de zaal van het Sint-Jozefscollege, op een protestvergadering tegen het Frans als voertaal voor de EXPO '58.

1958

Het expojaar moest overigens het jaar van de grote doorbraak worden voor Die Boose. Op half-vasten '58 wordt de nieuwe klederdracht voor het eerst getoond op het Sint-Ceciliafeest van de Peter-Benoitkring, er wordt opgetreden in de Brugse Gouden-Boomstoet en in de Wingense Breugelstoet en de zanggroep haalt op het Antwerpse Zangtornooi een eervolle vijfde plaats. Ook op de EXPO is Die Boose aan het werk, maar het onbetwistbare hoogtepunt is evenwel de eerste buitenlandse reis : op 25 augustus vertrekt Die Boose naar het Oostenrijkse Solbad Hall, om er deel te nemen aan de Verschaevehulde.

Na twee jaar werking was het ook duidelijk geworden dat de organisatievorm van het eerste uur niet meer kon volstaan voor een ondertussen flink uit de kluiten gewassen groep en werden voor het eerst bestuursverkiezingen gehouden. Deze eerste echte bestuursploeg van Die Boose zag er als volgt uit :

Voorzitter : Tillo Wyffels

Penningmeester : Jef Ghekiere

Ambtsleiders :

Dansmeester : Etienne Vankeirsbilck

Volkszang : Hugo Vandeputte

Huismuziek : Rosita Vanbesien

Handenarbeid : Walter Schoonbaert

Aalmoezenier : e.h. Lagae

Verslaggeefster : Ingrid Parret

Afgevaardigden van de groepen : Rosa Dumoulin

Solange Ostyn

Gilbert Van Belleghem

1959

Werd Geertrui Parret dit jaar Oogstkoningin op het Oogstfeest te Diksmuide, het belangrijkste evenement van het jaar was evenwel de stap over de plas die men van 7 tot 12 juli waagde. Die Boose nam toen deel aan het wereldvermaarde festival van LLangollen in Wales en haalde er mooie ereplaatsen voor op het nog jonge palmares : de dansgroep werd 11de op 38 deelnemende groepen afkomstig uit vijf werelddelen, de zanggroep werd 10de op 33.

1960

Drie belangrijke feiten komen uit het aanbod van dit jaar naar boven. Op 8 mei organiseert Die Boose de nationale meiboomplanting van VVKB te Izegem. Van 7 tot 20 augustus reist de groep naar Noorwegen, wordt er op de Belgische ambassade in Oslo ontvangen en verbreedert er voor het eerst met een buitenlandse groep, "Bondeungsdomslaget" uit Ervingen. Tenslotte wordt Die Boose op 9 oktober laureaat in de wedstrijd "Sterren aan de West-Vlaamse Davidsfondshemel" te Roeselare.

Flandern i Song og Dans

K. V. V. F. VOLKSKUNSTGROEP

DIE BOOSE

IZEGEM

FLAMSK FOLKLOREPROGRAM VED
VOLKSKUNSTGROEP „DIE BOOSE”

AUGUST 1960

Augustus 1960 : een van de hoogtepunten uit het prille begin van Die Boose was de reis naar Noorwegen. Titelpagina van de brochure die in Noorwegen bij de optredens verspreid werd met het toen gebruikte embleem van de groep. (Archief "Die Boose" Izegem)

1961

Dit jaar trekt Die Boose voor het eerst in oostelijke richting en wordt de lange reeks bezoeken aan Duitsland ingezet. Vanaf 9 juni is de groep immers te gast in Iserlohn en Hannover. Op het Schotense festival zijn de vrienden uit Noorwegen op bezoek, en zo gaat Die Boose voor het eerst ook gastheer spelen voor vrienden uit het buitenland. Een jaar dus waarin twee nog steeds onderhouden tradities ingezet worden.

1962

1962 is een jaar van intensief internationaal contact : op 28 april is de Schlesische groep uit Bonn te gast in Izegem, van 9 tot 13 juli treedt Die Boose weer in competitie op het festival van Llangollen in Wales en op het einde van de maand wordt opgetreden op een Europees festival in Neustadt (Duitsland), waar heel wat relaties voor latere reizen gelegd worden.

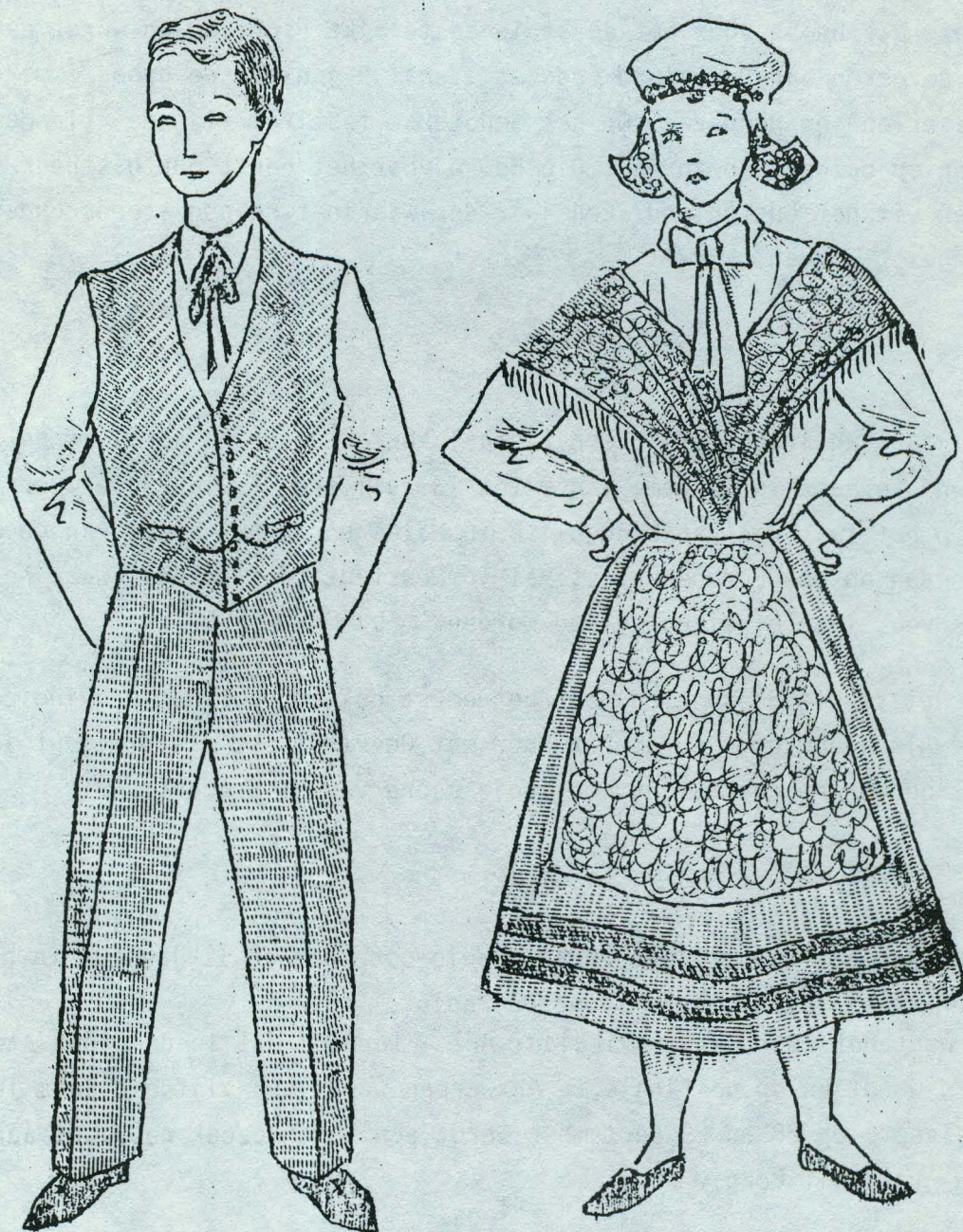
Daarnaast schrijft Die Boose zich voor het eerst ook in voor het provinciaal koortornooi. Als nieuwkomer wordt het koor met Geert Claeys als dirigent in tweede afdeling gerangschikt, met een mooie score van 81 procent.

1963

Die Boose zet het jaar in met een eerste radio-optreden op 11 januari in het kader van een reeks "Jeugdgroepen voor de radio".

Op 17 maart wint het koor het provinciaal ANZ - tornooi dat in de eigen stad georganiseerd wordt en op de finale te Antwerpen wordt een vijfde plaats in de wacht gesleept. Op 28 en 29 september wordt een tegenbezoek gebracht aan de bevriende groep uit Bonn.

Tijdens dit jaar wordt ook een tweede klederdracht in gebruik genomen. Het is een ontwerp van dhr. Verbesselt, een rekonstruktie van een Vlaamse dracht uit het prille begin van de 19de eeuw. Deze klederdracht wordt ook vandaag nog steeds door de dansers en koorleden gebruikt. De eerste dracht uit 1957 wordt evenwel in 1963 naar de archiefkast verbannen.

Het ontwerp van de in 1963 door conservator
Verbesselt ontworpen klederdracht
die ook nu nog gebruikt wordt.
(Archief "Die Boose" Izegem)

1964

Een belangrijk jaartje voor Die Boose en voor Izegem. Halfweg juni gaat de groep immers optreden op het Friezenkongres in het Duitse Aurich (Ost-Friesland). Op de doorreis wordt even halt gehouden in een toen nog onbekend kuuroord : Bad Zwischenahn. Op 31 augustus en 1 september zijn dan voor het eerst gezichten te zien in Izegem die er nog vaak zullen terugkeren, die van de Ammerländer Trachtengruppe uit Bad Zwischenahn. Ze brengen een bezoek aan Brugge, treden samen met Die Boose op in de Gildezaal en worden op het gemeentehuis ontvangen voor ze doorreizen naar Frankrijk, hun eigenlijke bestemming.

Verder mocht koorleider Herman De Backer op 5 april de massazang dirigeren in een bomvol Antwerps sportpaleis ter gelegenheid van de Europeade. Van 31 juli tot 9 augustus trekt Die Boose voor de tweede keer naar Neustadt, een festivaldeelname die ook op het thuisfront niet onopgemerkt bleef. Een deel van het optreden van Die Boose was immers op televisie mee te maken. Het jaar werd afgerond met een promotie : op 6 december behaalt het koor 91 procent op het provinciaal koortornooi en promoveert het naar eerste afdeling, waar het maar liefst 22 jaar zou blijven.

1965

Drie buitenlandse reizen op het programma dit jaar : in juli naar Schlitz (Duitsland), in augustus naar Wittmund (Duitsland) en op het einde van dezelfde maand naar Oostenrijk, waar tijdens een rondreis onder meer een eerste bezoek gebracht wordt aan Krems. Op de nationale feestdag is Die Boose ondertussen voor de derde keer aan de slag op het festival te Schoten, iets wat aan de pers van toen volgend kommentaar ontlokt : "Die Boose is uitgegroeid tot een van de befaamdste Vlaamse groepen".

1965 is ook het jaar waarin voor het eerste een internationaal Lentefestival voor Volksdans georganiseerd wordt. Het gaat door van 30 april tot 3 mei en brengt groepen uit Frankrijk, Noorwegen, Duitsland, Wallonië, Vlaanderen en de Oekraïne naar Izegem. Belangrijk is ook dat Die Boose dit jaar aan een eerste plaatopname toe is. De opnamen gebeuren in het Lyceum de Pélichy tussen 10

PROGRAMMA EERSTE EUROPEES LENTEFESTIVAL IZEGEM 1965

VRIJDAG, 30 april

- 20.00 u. : OPENINGSVOND van het « Europees Lentefestival » :
- Welkomstwoord door de voorzitter van « Die Boose ».
- Optreden van het koor « Die Boose ».
- Dansgroep : « Siebenbürger Trachtengruppe ».
- Dansgroep : « Poltava ».

GILDEZAAL
Ingang 25 F.

ZATERDAG, 1 mei

Voormiddag : Aankomst van de buitenlandse groepen aan de Gildezaal.

- 16.00 u. : OPTOCHT naar Maria Rustoord, voorafgegaan door de scoutsdrumband St.-Joris.

Gevolgde weg :

Gilde - Stationsstraat - Zegeplaats - Nieuwstraat - Gentstraat - Boomforeeststraat - Slagmeersenstraat - Kortrijkstraat - Zwingelaarstraat - Eigen Haardstraat - Schoolstraat - Menenstraat - Maria Rustoord.

- 17.00 u. : OPTREDEN in Maria Rustoord :
De verschillende groepen zingen en dansen voor de bewoners van het Rustoord.

- 19.00 u. : OPTOCHT naar de Gildezaal, voorafgegaan door de scoutsdrumband van St.-Joris.

Gevolgde weg :

Maria Rustoord - Negenhoekstraat - Blekerijstraat - Menensteenweg - Vande Bogaerdelaan - Postgebouw - Roeselaarsestraat - Kruisstraat.

- 20.00 u. : Europees Dansfeest :
- Optreden van alle groepen.
- EUROPEES DANSFEEST.

GILDEZAAL
Ingang 25 F.

ZONDAG, 2 mei

- 10.30 u. : Plechtige H. MIS in de H. Hartkerk.
Alle deelnemende groepen zijn aanwezig.
Muzikale omljsting :
- orgel : H. Roelstraete, Directeur aan de stedelijke Muziekakademie.
- zang : Koor van het H. Hartcollege Waregem.

- 11.15 u. : OPTOCHT naar het stadhuis, voorafgegaan door de meisjesdrumband van St.-Frans.

- 11.30 u. : ONTVANGST op het stadhuis van een afvaardiging van alle deelnemende groepen door de Burgemeester.
Gedurende de ontvangst presenteren de meisjesdrumband hun nieuwe « TAPTOE ».

- 12.30 u. : GROOTS FEESTMAAL aangeboden aan alle deelnemende groepen.

- 15.00 u. : OPTOCHT naar de Zegeplaats.
Gevolgde weg :
Kruisstraat - Ommegangstraat - Krekestraat - de Pélicystraat - Nieuwstraat - Koornmarkt.

- 15.30 u. : EUROPEES OPENLUCHTFEEST.
Toespraak door de Burgemeester.
Alle deelnemende groepen bieden ons dansen uit Europa aan.
KOORNMARKT

MAANDAG, 3 mei

Rondreis van de buitenlandse groepen in West-Vlaanderen.

- 20.00 u. : SLOTAVOND van het Europees Lentefestival.

- « Die Boose » dansgroep.
- Koninklijk Mannenkoor : « De Kerels ».
- « Schlitzlerländer Trachtengruppe » danst ten afscheid.

GILDEZAAL
Ingang 25 F.

Ingangskarten : - Losse ingangskarten : 25 fr
- Abonnement per persoon voor de 3 avonden : 50 fr
- Familiekaart (5 personen) per avond : 75 fr

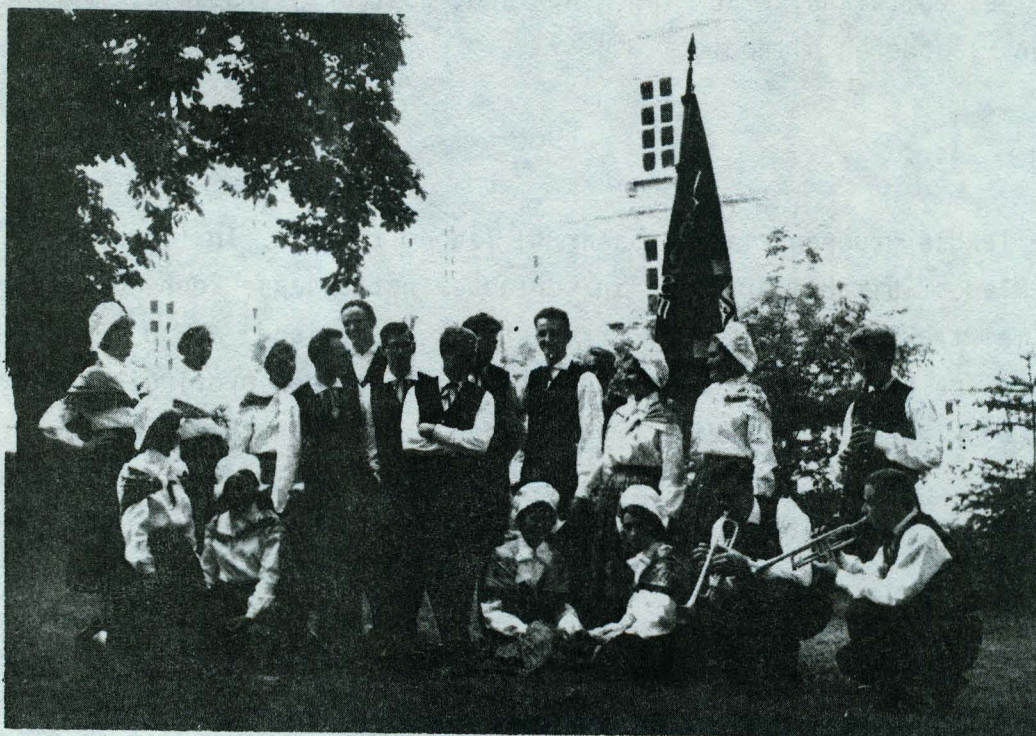
en 15 juni door de Parijse Firma Barclay, die de plaat uitbrengt in de reeks " Le folklore du monde ". In feite gaat het om twee platen, een LP met volksliederen en volksdansen, en een singeltje met een viertal kerstliederen. Buiten de korte inleiding op beiaard zijn alle bewerkingen van Herman Roelstraete.

Hoewel 1965 door deze beide laatste realisaties misschien wel een belangrijk scharnierjaar mag genoemd worden heeft het toch ook een heel wat mindere aangename kant. Op het einde van het jaar verkeert de groep immers in een ware krisistemming wanneer er een breuk ontstaat met dansleider Etienne Vankeirsbilck en deze de groep verlaat. Het verslagboek vermeldt over deze hele zaak alleen het volgende :

" November '65 - Breuk in de groep.

Etienne, na het vertrouwen verloren te hebben van de bestuursleden, trekt zich terug uit de groep.

Hij richt een nieuwe groep op te Rozebeke, zodanig dat Die Boose heel wat leden uit deze gemeente verliest.

Relatiepostkaart uit het begin van de jaren '60. Op de achtergrond het Ingelmunsterse kasteel.
(Archief "Die Boose" Izegem)

1966

Het duurt wel even voor Die Boose zich van de klap herstelt. Toch trekt men einde mei naar Siebenburg (Duitsland) en wordt in juli deelgenomen aan het festival van Eisteddfod te Middlesborough in Engeland. Het koor neemt op 13 november deel aan het provinciaal tornooi, behoudt zijn plaats in eerste afdeling en wordt hiervoor op tweede kerstdag door het stadsbestuur in een officiële hulde betrokken.

1967

Bij het jaarbegin wordt Robert Holvoet tot erevoorzitter gekozen en brengt Die Boose op 4 februari een groots opgezette volkskunstavond in het stedelijk Muziekauditorium. Twee reizen naar Duitsland staan aan de agenda : Bochum in juni en Bad Zwischenahn in juli.

13 tot 15 mei zijn de data van het tweede festival waarop Die Boose groepen uit Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, Spanje, Trinidad, Wallonië en Vlaanderen uitnodigt.

1968

Twee buitenlandse groepen zijn dit jaar te Izegem te gast. In februari is dit Balkanska Mladost uit Bulgarije en in september het Spaanse koor Coral de Crevillente. In mei trekt Die Boose naar Erkenschwick (Duitsland) en op 1 september wordt een eerste plaats in eerste afdeling behaald op het provinciaal koortornooi. Het verslagboek vermeldt in de loop van dit jaar ook Geert Devos als voorzitter van de groep.

1969

Die Boose treedt op tijdens het internationaal festival van Marchienne-au-Pont bij Charleroi en gaat in april naar Wulfrad (Duitsland) en in oktober naar Aachen (Duitsland). Op 6 september wordt Raf Sabbe de nieuwe voorzitter.

Van 24 tot 28 mei loopt de derde uitgave van het Lentefestival met groepen uit Duitsland, Ierland, Tjechoslowakije, Joegoslavië en Griekenland.

1970

In mei neemt Die Boose deel aan het festival van Epinay-sur-Seine in Frankrijk en einde juli wordt weer eens naar Duitsland gereisd, met name naar Wilsede en Oberbauerschaft. Op het koortornooi wordt voor de tweede maal een eerste prijs in eerste afdeling gehaald. Het verslagboek vermeldt ook het ledenbestand tijdens dit jaar : 36 dansers, 33 koorleden en 43 dansertjes in de kindergroep, samen 112 leden voor Die Boose.

*De volksdansgrope «Die Boose» uit Izegem trok niet alleen de aandacht tijdens de praalstoet, maar ook tijdens het volksdansfestival oogste deze groep veel sukses.
(wt)*

Persknipsel uit 1971 : Die Boose aan het werk tijdens de Tieltse Europa-feesten".
(Archief "Die Boose" Izegem)

1971

1971 is een uitzonderlijk jaar, want een buitenlandse reis is er dit keer niet. Hoogtepunten zijn dit keer dan ook de Tieltse Europafeesten, de Europeade in Antwerpen en de viering op 13 en 15 november van 15 jaar Die Boose met een avondfeest, feestmaal op zondagmiddag en receptie op het stadhuis. De op 6 februari voorzitter geworden Herman De Backer voert er het woord.

Van 29 mei tot 1 juni loopt het vierde Lentefestival met groepen uit Duitsland, Schotland, Oostenrijk, Roemenië, de Verenigde Staten en Vlaanderen. Tenslotte vermeldt het jaarverslag ook dat een elf man sterke vendeliersgroep gesticht wordt.

1972

Die Boose trekt in augustus naar Bad Zwischenahn en organiseert op 13 en 14 mei voor de tweede keer de nationale meiboomplanting van VVKB. Het koor behaalt een nieuwe eerste prijs in eerste afdeling.

1973

In juli neemt Die Boose deel aan de Europeade in Nuoro op Sardinië. Het hoogtepunt van het jaar komt eind augustus : tijdens een reis naar het Duitse Aldenburg wordt opgetreden op een SPD-kongres, waar onder meer Willy Brandt, toenmalige bondskanselier, voor de groep applaudisseert.

Het vijfde Lentefestival loopt van 9 tot 14 Juni en ontvangt groepen uit Duitsland, Frankrijk, Ierland, Polen, Roemenië en Zweden. Het namiddagprogramma van 14 juni wordt door de BRT rechtstreeks uitgezonden tussen 15 en 16 uur.

1974

Eén reis, naar Bad Zwischenahn in oktober, en één bezoek, dat van het Concordia Choir uit de Verenigde Staten. Op één december rijft het koor zijn traditionele eerste prijs in eerste afdeling binnen.

VOLKSKUNSTGROEP "DIE BOOSE"

De volksdansgroep "die Boose" bestond 5 jaar, toen in 1961 het koor "die Boose" werd opgericht. Samen met de dansgroep wil men de Vlaamse volkskunst levendig houden.

Het volkslied staat dan ook steeds als belangrijkste onderdeel op het koorrepertorium, waaronder verschillende bewerkingen door Herman Roelstraete.

Het was trouwens ook door de tussenkomst van Herman Roelstraete dat Daniël Parret als eerste de taak van dirigent van "die Boose" op zich wilde nemen. Een taak die sinds 1963 in handen is van de heer H. De Backer.

Nadat in 1964 het koor naar eerste categorie in het provinciaal koortornooi promoveerde, werden het jaar daarop twee platen opgenomen met Vlaamse volksliederen en volksdansen in bewerking van Herman Roelstraete.

Het koor trad sinds de stichting ontelbare malen op zowel in eigen streek als in het buitenland. Op verschillende volksdansfestivals te gast bezocht het koor aldus Engeland, Duitsland, Frankrijk, Sardinië, Noorwegen en Oostenrijk.

Geert Smooren
Geert De Vos
Willy De Backer
Herman De Backer
Pita Caprain
Christiane De Backer
Stefaan Smooren
Marie Joseph Kranssens
Christine De Smet
Luc Maetens
Albert Hoogmoed
Indrid Tangheluwe
Piet B.
Van de Lechele
Ruza Ballays
Wito bandjette
Luc Maetens
Albert Hoogmoed
Indrid Tangheluwe
Piet B.
Van de Lechele
Ruza Ballays
Wito bandjette

De koorbezetting in 1975 ter gelegenheid van het Huldeconcert Herman Roelstraete.
 (Archief "Die Boose" Izegem)

1975

Ten bate van de kastoestand wordt voor de eerste maal een van de befaamde "zigeuneravonden" georganiseerd. Op 9 mei verbreedert Die Boose met de groep uit Hilders en treedt de dag erop samen met hen op tijdens de Kachtemse verbroederingsfeesten. Einde juli wordt deelgenomen aan het festival van Neustadt (Duitsland). Op 10 oktober tenslotte wordt samen met de Kerels, het Sint-Gregoriuskoor en de Scola Cantorum gezongen op een huldeconcert voor Herman Roelstraete.

1976

Op 7 juli wordt in samenwerking met Rotary-Izegem een concert georganiseerd met de Blue Saints Big Band uit de USA. De dag erop overhandigt Rotary een nieuwe groepsvlag aan Die Boose. Op 8 september komt er onverwacht bezoek uit Bad Zwischenahn : de Spaans-Baskische groep Eskola uit San Sebastian loopt even binnen op de terugreis. Het zou het begin worden van een nog steeds verder durende vriendschap.

Op 25 en 26 juli wordt het twintigjarig bestaan gevierd met gasten uit Bad Zwischenahn en Oberbauerschaft. Op het programma staan een dankmis, optocht, receptie, feestavond en aperitiefoptredens. Op 5 december behaalt het koor zijn traditioneel geworden uitslag op het provinciaal koortornooi.

1977

Op 4 april zijn de Stuttgarter Hymnus-Choralen uit Duitsland te gast en einde mei komt Oberbauerschaft nog eens op bezoek.

Op 18 november wordt in Izegem een groots opgezet Volkskunstfeest gehouden. Die Boose brengt er een totaalspektakel in een regie van Geert Devos en presentatie van Roos Calmeyn. Nationaal VVKB-Voorzitter Mon Declopper geeft er volgend kommentaar op : " Alleen Die Boose kan dit ".

1978

Gasten dit jaar zijn de beroemde Wiener Sangerknaben op 11 april en de jeugdgroep

uit Bad Zwischenahn in augustus. Twee reizen staan geprogrammeerd : een rondreis in Oostenrijk naar onder meer Sankt-Pöllten en Drosendorf in augustus en een trip naar het Duitse Edewecht in september.

1979

Het wordt de inzet van een nieuwe bloeiperiode. Het Lentefestival lag al een aantal jaren stil, maar in 1979 wordt een minifestival georganiseerd, dat niet in de nummering van de reeks festivals opgenomen wordt. Tussen 1 en 4 juni zijn zo groepen uit Duitsland, Nederland, Oostenrijk en Vlaanderen in Izegem te gast. Ter gelegenheid van dit minifestival duikt ook voor het eerst het door Geert Devos ontworpen embleem met het dansende koppeltje op dat nu nog bij heel wat gelegenheden door Die Boose gebruikt wordt.

1979 is ook het jaar met het rekordaantal aan binnenlandse optredens, met de eerste buitenlandse reis van de jeugdgroep (naar Bad Zwischenahn in augustus) en met een eerste aperitiefconcert van koor en orkest op 13 mei. In september gaat de dansgroep naar het Duitse Riesrath en welke uitslag behaalde het koor op 18 februari op het provinciaal tornooi ? Inderdaad, eerste prijs in eerste afdeling.

1980

Vermeldenswaard dit jaar zijn het feit dat Die Boose op 11 november het Sint-Maartensfeest organiseert voor alle VVKB-groepen en uiteraard het heropnemen van de Lentefestivalreeks. Tussen 23 en 27 mei dansen op het zesde festival groepen uit Nederland, Duitsland, Ierland, Frankrijk, Oostenrijk en Spanje.

1981

Herman De Backer trekt zich als voorzitter terug en wordt opgevolgd door Krista Mistiaen. Roos Devos wordt de nieuwe koorleidster en op 22 februari organiseert Die Boose het provinciaal koortornooi in eigen stad, maar het helpt allemaal niet : Uitslag : eerste plaats in eerste afdeling. Er wordt gereisd naar Brake (Duitsland, mei), Oostenrijk (juli) en Bad Zwischenahn (augustus).

De Izegemse volksdansgroep «Die Boose» organiseert dit jaar een internationaal volksdansfestival ter voorbereiding van het jubileumfestival in 1980

Een persknipsel uit 1979 met groepsfoto
(Archief "Die Boose" Izegem)

Het hoogtepunt van het jaar komt er evenwel op 28 november, wanneer Die Boose voor een bomvol Auditorium het zilveren jubileum viert. In de zaal zitten afgevaardigden uit Duitsland, Oostenrijk en Spaans Baskenland. De ontwerper van het avondvullend totaalspektakel is Geert Devos, de presentatie wordt verzorgd door Catherine Callu en Rob Kindt. Bij deze gelegenheid wordt tevens een nieuwe bijkomende klederdracht voorgesteld in een ontwerp van de Izegemse heemkundige Antoon Vandromme.

1982

Die Boose ontvangt het bezoek van de groepen uit Drosendorf en Altenburg, beide in Oostenrijk. Er wordt gereisd naar de Lüneburger Heide in Duitsland. Op 25 juli zingt het koor de BRT-televisiemis ter gelegenheid van de Blankenbergse zeewijding.

Op het zevende Lentefestival zijn tussen 28 mei en 1 juni groepen te gast uit Engeland, Denemarken, Frankrijk, Spanje, Oostenrijk, Joegoslavië en Vlaanderen.

1983

Op 27 februari protesteert het koor hevig tegen het juryverslag op het provinciaal tornooi, maar toch zit er weer niets meer in dan een eerste plaats in eerste afdeling. In juli 1983 dient Krista Mistiaen ook haar ontslag in als voorzitter van de groep. Die Boose ontvangt op 2 april de Poolse groep Poloniny en reist in juli naar San Sebastian (Spaans Baskenland) en in november naar Holmfirth (Engeland).

1984

Met enige vertraging viert de vendeliersgroep zijn tienjarig bestaan. In juni reist Die Boose naar Bad Zwischenahn en naar Oberbauerschaft en op 28 oktober wordt "West-Vlaanderen zingt" georganiseerd in het Stedelijk Muziek auditorium.

Op het achtste Lentefestival ontvangt de groep gasten uit Zweden, Nederland, Portugal, Tsjechoslowakije en Joegoslavië. Het festival gaat door van 30 mei tot 4 juni.

Hoogtepunt van het jaar is evenwel de voorstelling van een tweede langspeler in het stedelijk Muziek auditorium eind december.

De plaat werd digitaal opgenomen op 13 en 14 oktober en kon op de medewerking rekenen van koor en orkest. Ze bevat dan ook orkestrale dansnummers in bewerking van José Wylín en volksliederen, waaronder opnieuw heel wat bewerkingen van Herman Roelstraete. Het origineel hoesontwerp, met vier Izegemse zichten, is een akwarel van Danny Vanhaecke.

El grupo "Die Boose" actúa el miércoles en la plaza de la Trinidad

Folklore flamenco en Donostia

El grupo flamenco «Die Boose» se encuentra estos días en tierras vascas, invitado por la agrupación folklórica donostiarra «Eskola». El pasado viernes, los componentes de Die Boose fueron recibidos por el alcalde de San Sebastián, al que ofrecieron dos bailes de su región.

El motivo de la visita del grupo flamenco reside, en palabras del director de la Eskola, «en reconocer la hospitalidad que sus miembros han brindado las veces que hemos recalado en tierras flamencas. Hace tiempo que les teníamos prometido este viaje, y así vemos cumplido un deseo compartido».

La historia

El grupo folklórico Die Boose fue

fundado en Izegem (Flandes), en el año 1956, por un grupo de jóvenes en cuyo ánimo estaba dar vida nueva a las viejas formas de cultura popular, que estaban muriéndose en Flandes en aquella época.

En el grupo se practican cuatro aspectos de la cultura flamenca: baile, orquesta, canto y manipulación artística de las banderas.

Repetidamente ha sido invitado a Alemania, Inglaterra, Francia. No-

ruega y Austria para representar a Flandes en festivales internacionales. En setiembre de 1982 ha sido reconocido por el Ministerio de Cultura flamenco como uno de los cinco grupos representativos de los valores folklóricos del País de Flandes.

Como ya ha quedado dicho, la presencia de este grupo en Euskadi se debe a la relación que mantienen sus integrantes con la Eskola de San Sebastián, a partir del intercambio cultural que comenzó en el año 1980 con motivo de la celebración del 900 aniversario de la ciudad de Izegem, en donde Eskola participó como representante de Euskadi.

Turismo y actuaciones

Los componentes de la agrupación flamenca alternarán el turismo con las actuaciones, durante sus jornadas de estancia en el País Vasco. Para acoger a los miembros del grupo, se han elegido pensiones y residencias particulares. Los gastos que la presencia de los flamencos ocasiona serán sufragados, en parte, con lo que se recaude en actuaciones previstas en Motrico, Zubieta y San Sebastián. «No se cubrirán los gastos —coinciden en afirmar los miembros de Eskola— pero esperamos que la gente acuda a presenciar a los flamencos, sobre todo en San Sebastián».

Die Boose actuarán en la capital

Algunos de los miembros del grupo flamenco Die Boose, ataviados con trajes típicos de su región.

donostiarra el miércoles, a las ocho, en la plaza de la Trinidad.

Los componentes de la Eskola han pretendido hacer más atractiva la presencia de los flamencos en nuestros rincones. «Escogimos un itinerario a visitar que pensamos idóneo. Por ejemplo, ayer presenciaron partidos de pelota en Murriku, visitaron la Casa de Juntas y el árbol de Gernika... El lunes conocerán San Telmo, el martes Aránzazu y Oñate, degustarán txakoli en Getaria... En definitiva, un programa que les debe resultar agradable. Confiamos en la hospitalidad de la gente».

Típicamente flamencos

Uno de los trajes principales que los miembros de Die Boose visten, pertenece a un modelo de la burguesía flamenca del siglo XIX. Pero,

en sus diversas actuaciones, los flamencos alternan de vestuario, y tan pronto aparecen ataviados con vestidos de una determinada profesión, como con atuendos antiguos de la clase pudiente de siglos anteriores.

Afirman considerarse «exclusivamente flamencos», y sienten un especial cariño por todo lo relacionado con lo vasco. «Creemos que somos dos pueblos bastante similares —afirman— tanto en cultura como en el sentirnos diferentes. Nos encontramos muy a gusto aquí. Especial significación merece el hecho de que el director de Die Boose, en sus palabras de salutación al alcalde donostiarra, pronunció unas frases en euskera, potenciando así esa afirmación de los flamencos con respecto al sentir común de los dos pueblos.

Los componentes de la agrupación flamenca, bailando para el alcalde de San Sebastián. (Foto Del Valle).

Een persknipsel uit de Spaans-Baskische krant "El diario Vasco" van 25 juli 1983. Het artikel geeft een begeleidend commentaar bij de toernee die Die Boose in 1983 door Spaans Baskenland maakt. De foto links toont de groep bij een optreden voor de kathedraal van San Sebastian met onder het publiek in het kerkportaal de burgemeester van de stad en de minister van Cultuur van de Baskische regering. De foto rechts is een publifoto genomen voor het kasteel WalleMOTE. (met dank aan Maurice Terry) (Archief "Die Boose" Izegem)

1985

De bevriende groepen uit Holmfirth (april) en San Sebastian (juli) komen op tegenbezoek. Die Boose gaat zelf naar Edewacht (Duitsland) en naar Altenburg (Oostenrijk). Op 22 december wordt in de Emelgemse Sint- Pieterskerk een fel gewaardeerd Kerstconcert gezongen.

Ondertussen is evenwel in de groep een nieuwe scheuring ontstaan, waarvan de wonden op vandaag nog steeds niet helemaal geheeld zijn. Onenigheid over beleidszaken is er de oorzaak van dat Krista Mistiaen, tot dan leidster van de kindergroep, Die Boose verlaat en met een eigen kindergroep van start gaat.

1986

Finland, Duitsland, Hongarije, Tsjechoslowakije, Oostenrijk en Spanje zijn de landen die tussen 8 en 12 mei te gast zijn op het negende Lentefestival. De groep gaat in juli op reis naar Bad Zwischenahn en naar Oostenrijk, maar het hoogtepunt van het jaar valt op 9 november. Na een extra-intensieve voorbereiding neemt het koor weer eens deel aan het provinciaal tornooi. Dit keer is het resultaat er : in het Menense ontmoetingscentrum wordt de promotie naar ere-afdeling eindelijk behaald.

Tussendoor is reeds de viering van dertig jaar Die Boose gestart. De bedoeling is dit keer immers het jubileum over een heel jaar uit te smeren. Als eerste activiteit wordt op 18 oktober een receptie aangeboden aan alle leden en oud-leden in Ruytershove, het gastvrije oord waar Die Boose sinds 1983 een onderkomen gevonden heeft.

1987

Verder aan de agenda voor dertig jaar Die Boose staan : een optreden van de Frivole Framboos (21 februari), een volkdansinstuif (21 maart), een feest voor leden en oud-leden (25 april). Drie uitschieters vallen op in dit programma. Op 23 mei verzorgt de hele groep een jubileumoptreden in het Stedelijk Muziek-

Bijvalrijke eersteling voor Izegems kindervolksdansfestival

Het internationaal kindervolksdansfestival te Izegem is een succesvolle eersteling geworden. De ouders van de kindergroep van de Izegemse volkskunstgroep Die Boose hebben een prachtstuk afgeleverd. De jeugd kon er dansen en over de grenzen heen kijken en legde de basis van een nieuw gegeven in een overigens al rijke traditie van volksdansen te Izegem.

Het succes kwam er door het aantal dansers. Zo dansten zaterdagvoormiddag een vierhonderdtal kinderen in het VTI. Duitse, Nederlandse en Vlaamse kinderen konden best met mekaar overweg. «De Europarlementariërs kunnen van de verstandhouding van de internationale jeugd misschien iets leren», evalueerde Die Boosevoorzitter Herman Debacker. Vooral de leiding, die in handen was van Agnes Debacker-Gheysens en Brigitte Depoortere-Desegher, moet geloofd worden.

Het festival kwam ook goed over bij de mensen van het rustoord Ten Bos en de VTI-zaal was zaterdagavond te klein.

Tegenvallers kwamen er ook, maar niet groot genoeg om de organisatoren te ontmoedigen. We hadden het al over het feit dat Die Boose blijkbaar geen sant in eigen land is. Er kwam wel subsidie van de diensten van de ministers Dewael en Deprez, maar niet van de Izegemse stad. Er wordt gehoopt vanwege Die Boose dat het college van burgemeester en schepenen nog op deze beslissing

De jeugdige Izegemse volksdansertjes

terugkeert. Tegenvaller was ook het feit dat in de Kijker (het Izegemse infoblad, dat in alle bussen zou terechtkomen en waarin het kinderfestival was aangekondigd) ingehouden werd door burgemeester Vanlerberghe omdat het nummer in de andere artikels teveel eenzijdige politieke infor-

matie zou bevatten; de reclame, die Die Boose hiervan voor haar festival kon opsteken, was meteen in rook vervlogen.

En in de jeugdkalender van de stedelijke jeugddienst werd het festival ook al niet aangekondigd; wel was er plaats om het kinderfestival in juli 1988 (!) van de andere

kindergroep Vlytigh ende Boos aan te kondigen. Kunnen zoveel toevalligheden eigenlijk nog wel een toeval zijn?

En was het ook toeval dat de «mereltjes» op de Izegemse vlaggen in de zaal, waar het kindervolksdansfestival doorging, alle zonder onderscheid ostentatief de

verkeerde (de rechtse) kant opkeken?

Die Boose beet ondanks al die tegenspoed door en slaagde in haar opzet: een nieuw jeugdig volksdansinitiatief is te Izegem op gang gekomen en wacht op verderzetting. — Ip.

Een van de hoogtepunten uit de viering van 30 jaar Die Boose, de eerste uitgave van het kinderfestival van 2 tot 4 oktober 1987. Oud-lid Hendrik Priem schreef er in "Het Laatste Nieuws" dit artikel over. (foto TERMA)

auditorium, in een regie van Piet Pottie en Rob Kindt en een presentatie van Hendrik Willaert en Ingrid Vangheluwe. Delegaties uit Duitsland en Frankrijk applaudiseerden er mee met een volle zaal. Het koor zingt als afsluiting van het jubileum een concertavond "Van romantiek tot heden " vol. Maar het hoogtepunt lag er tussen 2 en 4 oktober, toen in het VTI voor het eerst een internationaal Kinderfestival georganiseerd werd met deelnemertjes uit Nederland, Duitsland en Vlaanderen. Een apart komitee zorgde voor dit initiatief.

Tussendoor ging de groep ook nog twee maal op reis. In april naar Holmfirth (Engeland), in juni naar Bad Zwischenahn. Te gast waren de vrienden uit Klein Hain (Oostenrijk) en de Altenburger Sängerknaben (Oostenrijk).

1988

De start van een vierde decennium. Wat het ons brengen zal is uiteraard nog een profetisch gegeven. Toch staan zeker al volgende zaken ingeschreven : het tiende Lentefestival tussen 11 en 16 mei, reizen naar Nederland, Duitsland en Oostenrijk en een nieuw kerstconcert voor het koor.

Een hoopvolle start voor nog eens dertig jaar ? Laten we het hopen. Izegem, Die Boose en de volkskunst ten bate.

3. PERSO

Het kan uiteraard niet om al wie ooit lid van Die Boose geweest is in het kader van dit artikel te vernoemen. Vooreerst zou de lijst onvoorstelbaar lang kunnen worden, en daarnaast onbreken, lijk in de inleiding gesteld werd, heel wat gegevens.

Toch willen we niet nalaten om in dit artikel een vijftal namenlijsten op te nemen. Vier lijsten van verdienste : de voorzitters, dansleiders, koorleiders en bestuursleden van de groep. Een een lijst met de actuele toestand, die van het ledenbestand dat op 23 mei 1987 meewerkte aan de jubileumavond "30 jaar Die Boose".

1. De Voorzitters

1956-1958 : Tillo Wyffels
1958-1961 : Jef Ghekiere
1961-1961 : Rosita Vanbesien
1961-1968 : Jef Ghekiere
1968-1969 : Geert Devos
1969-1971 : Raf Sabbe
1971-1981 : Herman De Backer
1981-1983 : Krista Mistiaen
1983-1988 : Herman De Backer

2. De dansleiders

1 : Etienne Vankeirsbilck
2 : Lieve Vandenheede
3 : Agnes Dekeyser
4 : Willy De Backer

3. De koorleiders

1 : Hugo Vandeputte
2 : Daniel Parret
3 : Geert Claeys
4 : Herman De Backer
5 : Roos Devos
Met Herman Roelstraete jarenlang als adviseur.

4. De bestuursleden

Wilfried Schoonbaert	Rita Cagnie
e.h. Lagae	Willy De Backer
Rosa Dumoulin	Yvette Geldhof
Solange Ostyn	Marc Therry
Gilbert Van Belleghem	Bart Lauwers
e.h. Leuridan	Roger Therry
Wim Clarysse	Annie Vanneste
Hugo Carlier	Albert Ghesquière

Oud-ledenfeest voor 30 jaar Die Boose

Jef Ghekiere: „De eerste jaren waren de beste”

IZEGEM (Kachtem) — Zaterdag 25 april organiseert de Izegemse volkskunstgroep Die Boose een oud-ledenfeest in het teken van het 30-jarig jubileum. Het belooft alvast een drukke bedoening te worden in centrum Ruytershove. Inschrijvingen lopen vlot binnen, herinneringstentoes en dito diareportage zijn klaar om hen die vroeger het goede volkskunstweert maakten te ontvangen rond barbecue en eigen geheim aperitief, twee hulpmiddeljes om iedereen zijn eigen vat vol kostbare herinneringen te laten openen.

Dertig jaar terug was Jef Ghekiere een pas afgestudeerde regent wiskunde. Een Izegemse jonggezel die met zijn vrije tijd niet zo erg blijf wist. „Er was een groep jongeren die samen naar de IJzerbedevaart trokken,” vertelt hij. „En er was Piet Pottie, een studiegenoot die me in contact gebracht had met volksdans in Brussel, Kortrijk en Roeselare. Die twee dingen samen maakten de start uit van „Die Boose”, met de Parrets, Tillo Wyffels, Hugo Vandeputte en Etienne Vankeirsbilck, die al dadelijk de dansleiding op zich wilde nemen.

Kwetsbaar gemengd

„De grote bekommernis bij de start,” gaat Jef Ghekiere verder, „was dat je toen geen gemengde groep van de grond kon krijgen zonder de zegen van de kerk. Gemengde jongerenwerking was wel niet zondig, maar veel scheelde het toch niet. En iemand die in het onderwijs wilde was zo dubbel kwetsbaar. Aanvankelijk kwam er geen schot in de zaak en wilde geen enkele geestelijke de verantwoordelijkheid op zich nemen. Het

duurde zowat een half jaar voor de proost van de Roeselarese groep „Klaveren Aas” eindelijk een onderhoud kon krijgen met de Izegemse deken dat ons een zaal en een proost opleverde.

„Anders verliep de start wel vlot. Vrij snel hadden we een groep entoesiaste jongeren bij mekaar. Alleen muziek maken kwam wat moeilijker op gang. Roza Parmentier en Veva Spillebeen waren onze eerste muzikanten, en later kregen we een huismuziek met voornamelijk blokfluiten onder leiding van Wim Clarysse en Rosita Vanbesien. In die beginjaren zagen we volkskunst overigens heel ruim. We deden aan handenarbeid, van aardappelstempen tot beeldhouwen in Ytong, en de meisjes hadden zelfs culinaire zondagmiddagen. Een goeie groep was Die Boose toen, met mensen die zich volop inzetten voor veel zaken.”

Het stenciltje bij de directeur

Jef Ghekiere bleef bij Die Boose betrokken tot in 1976. Niet zo vaak als voorzitter van de groep, want „ik zag het liever anderen doen”, zegt hij. „Voorzittersambitie had ik niet, maar ik was wel altijd in de omgeving.” De twintig eerste jaren dus, met verscheidene hoogtepunten.

„De mooiste jaren waren de eerste,” mijmert Ghekiere. „We waren allemaal jong, konden in onze verlofperiode samen naar Engeland en Noorwegen, een reis die voor mij nog steeds onvergetelijk blijft. Net als dat eerste festival in Wales: je hebt er de verantwoordelijkheid over je groep, je ziet er al die andere, grotere groepen en je gaat je afvragen wat je daar als klein amateurke komt doen, met een groep waar amusement nog steeds belangrijker was dan optreden. Als de tijd voorbijgaat zie je dat er dingen blijven gebeuren en dat de groep die je opstartte blijft leven. Toen ik op het VTI mijn eerste stenciltje draaide voor de directeur Die Boose een levensduur van zes maanden. Nu is er uiteraard de

voldoening dat het wel gekund heeft.

„Pijnlijke momenten zijn anderszijds de scheuringen geweest. Kort nadat Oostrozebeke zich afscheurde trokken we naar de herhalingen met genoeg overblijvende leden om te tafeltennissen, maar niet meer voldoende om te dansen. Maar het jaar erop trokken we weer naar Engeland, en was de groep er weer bovenop. Wat ook pijn deed was toen recent nog de vuile was buiten gehangen werd bij een nieuwe, derde scheuring. En wanneer je dan ziet dat groepsverdiensten je onstolen worden. Zo zou ik het graag zien gebeuren dat in het verbroederingsopzet met Bad Zwischenahn de inbreng van Die Boose niet langer vergeten wordt. De eerste contacten met de Izegemse zusterstad kwamen er immers reeds in '62, tussen de groep van Hans Lüers en Die Boose.”

Dertig jaar later leeft Jef Ghekiere nog mee met zijn Die Boose. „Van op afstand weliswaar,” zegt hij. „Maar als het kan ben ik er nog steeds. Omwille van de voldoening die het geeft dat er nog steeds gewerkt wordt, en dat men die werking, vooral muzikaal, heeft kunnen perfectioneren. En omwille van de schat aan mooie herinneringen. Weet je, mijn opgroeiende kinderen zijn geen lid van Die Boose, maar toch wens ik iedere jongere zo'n groep toe tijdens zijn jeugd. Wij hadden immers geen uitgaansleven vandoen, maar konden al onze verlangens en ambities in de groep investeren.” (RKL)

Het oud-ledenfeest van Die Boose heeft plaats in centrum Ruytershove, Manegemstraat 39 te Izegem op 25 april vanaf 17u.30. Op het programma staan een barbecue, veel tijd om herinneringen op te halen, een herinneringstentoesstelling en diareportage en optredens van Pieter Derieuw en de groep „Zomaar”. Die Boose heeft niet alle adressen van oud-leden kunnen terugvinden. Maar wie geen persoonlijke uitnodiging kreeg is zeker toch welkom en kan contact opnemen met Mark Therry, Neerhofstraat 53 te 8700 Izegem (tel. 051-30.91.88).

Jef Ghekiere: „Zo'n groep wens ik elke jongere toe, om er je ambities en verlangens volop te kunnen investeren.” (Foto sbrl)

Op 17 april 1987 verscheen in het Nieuwsblad dit interview met Jef Ghekiere, medestichter van de groep. Het geeft een beeld van wat Die Boose in het leven van een van zijn trouwste mensen is gaan betekenen.

(Foto Stefaan Beel, Roeselare)

Rosita Vanbesien
Tillo Samijn
Pieter Deriew
Nico Proesmans
Lieve Vandenheede
Marcel Vaes
Rosa Delaere
Agnes Dekeyser
Annemie Willaert
Ann Meurisse
Herman Roelstraete
Gerard Vervaecke
Jozef Willaert
Rosa Parmentier
Charlie Cagnie
Christine Gevaert
Christiane Debacker
Sabine Verstraete

Pieter Vandekerckhove
Rita Vandepitte
Daniel Vangheluwe
Dirk Peirs
José Wylin
Krista Mistiaen
Roos Devos
Danny Vanhaecke
Ann Verstraete
Luc De Backer
Lieve Peirs
Agnes Gheysens
Freddy Lombaert
Rob Kindt
Marnix Eeckhout
Jo Sabbe
Brigitte Desegher
Els Claeys

5. Ledenlijst op 23 mei 1987

A. KINDERGROEP

Annelies Allosserie
Ilse Belaen
Loes Belaen
Greet Cappelle
Annelies De Backer
Karel De Backer
Neleke De Backer
Tineke De Backer
Veerle Debusschere
Karel Decoene
Sofie Dejonckheere
Inge Dekeersschieter

Katrien Lattré
Klaartje Maertens
Mieke Maertens
Kathy Maessereel
Lisa Menga
Sarah Menga
Gwenn Nelis
Kom Nelis
Serge Noppe
Sigrid Noppe
Carolien Seynhaeve
Kim Terryn

Sarah Delaere
Michèle Demuyck
Kirsten Depoortere
Kris Depoortere
Liesbeth Depoortere
Joke Derhore
Tine Derhore
Miet Devriese
Michèle Dewever
Mieke Ghesquièrre
Sebastiaan Kindt
Laurens Kindt
Vanessa Lagae
Wesley Lagae

B. MUZIEKGROEP

An Cleve
Frank Corryn
Inge Depraetere

C. DANSGROEP JEUGD

Katelijne Blondeel
Ilse Commeene
Anne-Leen De Backer
Jurgen De Backer
Lode De Backer
Pieter-Jan De Backer
Lieven Debaere
Paskal Debusschere
Lieselotte Deforce
Tom Deforce
Pieter Devos
Steven De Witte
Natalie Dewulf
Joke Ghesquièrre

Valerie Therry
Nele Timperman
Wim Timperman
Dominique Vancraeynest
Veronique Vancraeynest
Veerle Vandamme
Ann Vandeputte
Siska Vandeputte
Diederiek Vandewiele
Nele Vansteenbrugghe
Pieter Vansteenbrugge
Bjorn Verbrugghe
Marjory Verbrugghe
Stephanie Verbrugghe

Bert Ostyn
Veerle Rotty
Dieter Vandekerckhove

Franky Gheysens
Mia Gheysens
Ann Grijspeert
Stefanie Hespeel
Els Lepercq
Nele Linclau
Karel Sabbe
Mieke Tanghe
Sofie Therry
Beatrijs Vandewiele
Dries Verhaeghe
Dominique Verschoot
Nancy Werbrouck

D. DANSGROEP VOLWASSENEN

Marc Allosserie
Hugo Balcaen
Dora Billiet
Catherine Callu
Els Claeys
Christiane De Backer
Luc De Backer
Willy De Backer
Dirk Deblaere
Erna Declercq
Christa Dejonckheere
Paul Depoortere
Brigitte Desegher
Annemarie Desmet
Rik Devriese
Suzy Dobbels
Nick Eeckhout
Hilde Geldhof
Agnes Gheysens

Linda Gheysens
Rob Kindt
Dorine Lescouhier
Ingrid Mallisse
Antoon Naessens
Lieve Peirs
Bert Sabbe
Jo Sabbe
Bart Sinnesael
Chris Soetaert
Gabriel Ternest
Marc Therry
Rita Vandaele
Els Vanderheeren
Martine Verstraete
Sabine Verstraete
Carmen Windels
Mia Withoeck

E. KOOR

Marijke Beel
Catherine Callu
Veerle Claeys
Roseline Daenens
Christiane De Backer
Herman De Backer
Noel De Backer
Bieke De Bruyn

Albert Ghesquièrre
Lieve Godderis
Karel Hoornaert
Ludwina Lahousse
Magda Lezy
Martine Maertens
Ann Meurisse
Raf Sabbe

Georgette Debeuf
Frans Decroos
Ria Delchambre
Ilse Depoortere
Lud Depoortere
Jean Descheemaeker
Marleen Dobbels
Frieda Dumortier
Trees Dumortier

Tillo Samyn
Jacqueline Simoens
Marc Therry
Frieda Vancoillie
Edith Vangheluwe
Ingrid Vangheluwe
Roger Vanthournout
Annemie Willaert

F. VENDELIERSGROEP

Joris Claeys
Luc De Backer
Nick Eeckhout

Freddy Lombaert
Chris Soetaert

G. BESTUUR DIE BOOSE

Voorzitter : Herman De Backer

Ondervoorzitter : Rob Kindt

Secretaris : Marc Therry

Penningmeester : Christiane De Backer

Groepsleiders : - koor : Roos Devos

- volwassenendans : Willy De Backer

- vendeliersgroep : Nick Eeckhout

- dansgroep jeugd : Luc De Backer

- kindergroep : Brigitte Desegher

Agnes Gheysens

Els Claeys

Sabine Verstraete

Groepsafgevaardigden : Jo Sabbe

Lieve Peirs

IN MEMORIAM LEO VANDAELE

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8700 IZEGEM

Op 19 maart jl. overleed te Leuven, de te Izegem geboren auteur LEO VANDAELE. Hij werd hier geboren op 27 maart 1904 als zoon van Lifard en Theresia Callens en woonde in zijn jeugd aan de Stuivenbergstraat 59, op de Paterswijk (Paphoek). Hij was het tweede kind uit een gezin van vijf en tevens de enige zoon. Hij had dus nog een oudere zus Gabrielle en drie jongere : Rachel, Godelieve en Maria.

Hij volgde de oude humaniora aan het Sint-Jozefscollege van zijn geboortestad, maar in die jaren telde het Izegems college alleen nog maar drie klassen Latijn-Grieks en Leo diende voor de drie laatste jaren naar het klein seminarie te gaan in het nabije Roeselare.

Wellicht onder invloed van de bloeiende capucijnergemeenschap die daar in de buurt sinds 1901 zijn klooster had, dacht Leo dat zijn levensroeping bij de Capucijnen gelegen was. Zo trok hij na zijn humaniora naar Aalst om daar zijn filosofische studies door te maken.

Na twee jaren filosofie voelde hij de toekomst totaal anders aan. Hij keerde Izegem terug en werd in het wasbedrijf van zijn ouders ingeschakeld.

In 1928 debuteerde hij met een kindertoneel "*DE WOLF IN DE KUDDE*". Dit werkje werd geschreven voor de leden van de Eucharistische Kruistocht die door Edward Poppe van Moerzeke in sterke mate gepropageerd werd. Het toneeltje werd uitgegeven bij de Norbertijnen van Averbode. Het melodramatisch geheel dient natuurlijk in zijn tijd geplaatst te worden om het beter naar waarde te schatten. In die jaren was die trend wel gegeerd. Het verhaal speelde zich af tijdens de kerkvervolging in de tijd van Keizer Nero.

In memoriam

LEO VANDAELE

° Izegem, 27/03/1904

+ Leuven, 19/03/1987

Na de dood van Koningin Astrid (+ Kussnacht, 29 augustus 1935) verscheen ook van de hand van Leo Vandaele een biografie over die zo geliefde vorstin met als titel "EEN KONINGIN UIT EEN SPROOKJE".

Voor dit werkje, net als voor zijn eerste pennevrucht, ondertekende hij met 'Leo van Izegem'. Maar daar bleef het niet bij.

Er volgden verschillende geëngageerde toneelstukken die hier door de plaatselijke toneelgroep van de Vrouwelijke Derde Orde opgevoerd werden in de gildezaal. Hier kunnen we citeren :

* CATACOMBENTROTS, (uitgegeven bij P. Vink, Antwerpen)

Dit verhaal speelt zich ook af tijdens de kerkvervolging van Nero. Het verhaal verscheen ook in gewoon proza in boekvorm bij Verbeke-Cappoen te Brugge. Het werd ook nog onder de schuilnaam van 'Leo van Izegem' uitgegeven. Als leesboek droeg het echter een andere titel en kwam het op de markt als "NIGRA, DE AFVALLIGE".

De echte kentering bij Leo Vandaele valt op te merken in 1936, wanneer bij Lannoo, Tielt zijn verhalend gedicht verschijnt "DE HEILIGE TUIMELAAR", een werk dat vol gevoel geschreven werd.

Een kermisartist-tuimelaar wordt monnik. Na een tijd krijgt hij heimwee naar zijn vroeger bestaan. Een O.L. Vrouwbeeld brengt oplossing in het verhaal. We kunnen het moeilijk lezen zonder terug te denken aan de middeleeuwse Beatrijslegende". Zo schreef dan ook Marnix Gijsen over dit verhalend gedicht in "Kroniek der Poëzie":

" De legende is Europees gemeengoed en de vorm waarin Vandaele ze heeft vervat zal ongetwijfeld dadelijk het hoge voorbeeld van Boutens'Beatrijs voor de geest roepen. Maar dit neemt niet weg, dat dit gedicht een heerlijk stuk werk is, gevoelig geschreven en waarin af en toe gelukkige vondsten voorkomen".

Verder werd de dichter geprezen om zijn kinderlijke soberheid, de vroomheid zonder femelarij die uit zijn bewerking van de legende spreekt. Ook de reeks van toneelstukken werd met een vaste regelmaat aangevuld. Zo verschenen ten tonele :

VAN

MYRIAM
MAGDALA

DRAMA

TOONELOPVOERING DOOR DE
"MISSIE-NAAIKRANS", DER
DERDE-ORDE VAN ISEGHEM.

- * De H. MARGARETHE VAN CORTONA
- * MYRIAM VAN MAGDALA, het leven van Maria Magdalena
- * EEN MEISJE VERWAALT...
- * DE MELAATSE VAN ROME
- * DE VIJFDE DAG, het Bijbels verhaal van Judith.

Ook voor de mannenafdeling van de Derde Orde schreef Leo een paar werken die hier plaatselijke successen werden wanneer ze in de toneelzaal van de kongregatie opgevoerd werden. Graag vernoemen we hier :

- * HET EERSTE ZAAD, het leven van Pater Joris van Geel
- * DE BOER EN DE DUIVEL

In die dagen woedde in Oost-Afrika de Italiaans-Abessinische oorlog in volle hevigheid. Tijdsgebonden schreef Leo Vandaele nog hetzelfde jaar "ADDIS ABEBA", een dichtbundel die bij Lannoo, Tiel het daglicht zag (1).

Het was een ballade, met een sterke aanklacht tegen de oorlog en tegen de inval van Mussolini in Ethiopië.

In 1937 verscheen zijn eerste roman : "VERGEEFSE BLOEI" (2). Hiermee trof hij ten volle de roos. Met dit werk behaalde hij de DEBUTANTENPRIJS voor roman en zijn werk verscheen bij de Nederlandse firma Kosmos te A'dam.

Het was een eerder romantisch verhaal, naar de smaak van die jaren, doorspekt met een zeer persoonlijke stijl. Het is het verhaal van een Vlaams meisje dat verliefd wordt op een notariszoon, student in de rechten. Bij de aanvang ontbrandt een sterke liefdesverhouding die bij de notariszoon al evenvlug uitdooft. De breuk ontstaat door het standenverschil van de twee geliefden. Het meisje schiet op haar ex-minnaar. Deze is alleen gekwetst, maar geneest. Het meisje wordt bij de rechtbank vrijgesproken.

Na het verschijnen van het boek, las men volgend commentaar in DE TIJD :

"... een boek, zo goed gezien, zo juist getekend, zo fijn en frapperend van beeldspraak en karaktertekening, dat men niet begrijpt hoe een jong auteur dit schrijven kan. Sommige passages zijn zo bezonken en diep, dat men ze genietend leest en herleest".

Ook andere klanken uit de Nederlandse pers uitten zich lovend over dit boek.

Zo schreef DE HAAGSE POST :

"... Wanneer Vandaele een debutant is, dan is hij een benijdenswaardige, want hij is een rasschrijver en zijn boek is een boek-van-ras".

DE NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT heette het boek van Vandaele "een boek rijk aan belofte".

Ook dient hier de recentie van C.J. Kelk even aangestipt te worden, waar hij schreef :

"Het is lang geleden dat wij van een jong auteur zulk aangrijpend boek gelezen hebben dat tevens literair waardevol is en ook van betekenis blijkt te zijn".

"VERGEEFSE BLOEI" verscheen ook in Vlaanderen, nadat het werk in Nederland een literaire prijs en een gewaardeerde bekendheid had weten te veroveren. Hier kwam het dan ter perse eerst bij DE STANDAARD en later nog eens bij ZONNE-WENDE, Kortrijk.

Bij de laatstvernoemde uitgeverij kwam in 1939 ook zijn volgend werk van de pers : DE VERGETEN MAN. Het werk ontstond in volle mobilisatietijd, wanneer de drukte van komend oorlogsgeweld reeds in de lucht hing.

Het verhaal handelt over een Belgische soldaat in W.O.I, getrouwd en vader van een dochttertje. Op het front wordt hij zwaar verminkt in het gelaat en door de Duitsers over de oostgrens verzorgd. Er volgt wel een lichamelijke herstel maar zijn gelaat blijft zwaar verminkt. Gedurende drie jaar wordt hij tewerkgesteld op een Duitse hoeve waar de jonge boer aan het westfront sneuvelde.

Na de oorlog blijft hij nog een tijd op die hoeve. In Vlaanderen werd hij beschouwd als gesneuveld en zijn vrouw was inmiddels hertrouwd. Na jaren keert hij naar Vlaanderen terug. In zijn gemeente wordt hij door niemand herkend, ook door zijn eigen vrouw en dochter niet. Hij wordt op zijn eigen hof als knecht aanvaard en sterft daar na enkele jaren.

Dit werk sloeg zo goed in, dat het reeds in 1943 een herdruk beleefde (3).

In 1944 konden we in "LAAGLAND" de kritiek van Urbain Vandevoorde over dit boek lezen :

"... Een goed gebouwd en feilloos verhaal, dat volkomen aanneembaar gemaakt wordt door de merkwaardige vertelkunst van de schrijver."

Na de oorlog wandelden bewondering en afgunst voor de prestaties van Leo Vandaele in zijn omgeving, naast elkaar. Deze afgunst werd bij een mislukte debutant zo sterk, dat Leo beschuldigd werd van propaganda voor de vijand.

Iedereen stond versteld !

Zijn eigen familieleden en zijn beste vrienden stonden bij dergelijke beschuldigingen sprakeloos. Leo werd te Kortrijk opgesloten aan de Oude Markt, om dan later naar de "Wikings" (4) te verhuizen. Daar leefde hij in een intellectueel midden en genoot het gezelschap van verschillende Vlaamse kunstenaars (o.a. Frans van Immerseel, Willem Putman).

Toen zijn geval voorkwam, was het meester Michiel Vandekerckhove die voor hem pleitte. Leo werd vrijgesproken bij "gebrek aan bewijzen". In die tijd was deze formule een uiterst slaande bewijs van "absolute onschuld".

Na dit pijnlijk intermezzo kreeg Leo een betrekking bij het Ministerie van Volksgezondheid en het Gezin. Hij belandde bij de Directie Huisvesting, dienst Bouwpremies.

Daar leerde hij zijn latere vrouw kennen, Bertha Janssen, een onderwijzeres uit het Kempense Brecht. Ze trouwden op 22 september 1952 en gingen in '53 in Tervuren wonen, aan de Duisburgsesteenweg, 31. Uit dit huwelijk werd een zoon geboren : Dirk.

Leo toonde in al die jaren een grote interesse voor de schilderwerken van de "SCHOOL VAN TERVUREN" (5). Hij las heel wat over die schilders en over de school. Hij was aanwezig op tal van veilingen en rommelmarkten met steeds hetzelfde doel voor ogen; toch maar iets te vinden van die plaatselijke schildersschool. Zo mogen we wel zeggen dat hij de persoon werd die de school van Tervuren naar Tervuren terug bracht. Maar ... die opdracht en de uitvoering ervan, gebeurde bij Leo in alle stilte.

Ook hier werd veel schoons in stilte geboren.

Welke Franse schrijver schreef ook weer :

"Le bien ne fait pas de bruit" ... en hij had nog gelijk ook.

Na een lange periode van stilzwijgen, bracht de auteur in 1960 weer een nieuw werk op de markt dat verscheen bij Goudvink, Antwerpen onder de titel "DE SPAANSE BRUID". Wat oorspronkelijk bedoeld was als trilogie, werd onder druk van de uitgever verkort in één boek, waarvan het verhaal dan wel wat lang uitvalt.

Het relaas handelt over een man die in de jaren 1936-'45 aan diverse fronten strijdt, in Spanje met de communisten en ook aan de zijde van Franco.

Die in die tijd een Spaanse schone huwt (Titel !) en naar Vlaanderen terug komt om dan hier de oorlog mee te maken.

Naast veel oorlogsmiseries belandt hij in een concentratiekamp. Na de bevrijding keert hij naar huis terug waar hij in contact komt met het straatgeweld uit die dagen.

Het boek doet denken aan een uitvoerige autobiografie. Dit is het zeker niet, hoewel die schijn wel bestaat. Om alle details juist te stellen, hebben de schrijver en zijn vrouw vele uren versleten in het Rijksarchief van de Albertina. Door gesnuffel in oude tijdschriften en boeken werden honderden kleine details verzameld, die "DE SPAANSE BRUID" leven en gestalte gaven en het verhaal plaatsten in een meer dan geloofbaar kader. Ook bij dit werk schreef Urbain Vandevoorde zijn kritiek :

"Een breed en bewogen tafereel van tien dramatische jaren Europese Geschiedenis.. Zuiver literair gezien zeker niet inferieur aan zoveel buitenlandse romans die succes hebben wegens de stof die ze behandelen en de manier waarop ze dit doet".

In "De Linie" van vrijdag 11 augustus 1961 schreef Bernard Kemp :

"De auteur bezit een ongehoorde fantasie en beschrijft een weelde van intriges en gebeurtenissen".

En wat verder in dit relaas noteert hij nog :

"... In zijn geheel genomen is de roman van Leo Vandaele een onthutsend verscheiden en spannend boek geworden".

Een andere criticus schreef over Leo Vandaeles "Spaanse Bruid" :

"Leo Vandaele heeft de bedoeling gehad te getuigen : hij deed zulks in die geest van onthevenheid die de vrucht is van het juiste inzicht in de menselijke ontoereikendheid". (Paul Hardy - Boekengids 1961)

Zijn al te verregaande bescheidenheid en zijn nooit aflatende zelfkritiek zijn wellicht wel de grote oorzaak geworden dat twee persklare werken bij de auteur steeds in de lade bleven steken.

Zo wachten *DE RENNER EN DE SFINX* en *MEESTER SLAGWATER*, twee flinke romans die borrelen van levenswijsheid en volkse humor, op het helle daglicht van publicatie. Wellicht zullen deze werken als een late posthume hulde, de grote verteltrant van Leo Vandaele aan het Nederlandslezend publiek aantonen.

De auteur van "DE VERGETEN MAN" werd op het einde van zijn dagen zelf e e n v e r g e t e n m a n die wellicht nog ooit een posthume hulde ten deel valt. Een hulde die deze geboren Izegemnaar dan ook ten volle verdient.

NOTEN

- (1) Hiervan verscheen een fragment in "VAN HEER HALEWIJN TOT VROUW GRIESE" (Bert Decorte V.P. nr.4)
- (2) werd bekroond uit 159 deelnemers.
- (3) Heruitgave in 1963 bij Heideland, Hasselt, in de reeks Vlaamse Pockets (Nr.114)
- (4) WIKINGS
Barakkenkamp in Kortrijk, langs de Leie, waar na W.O.II tal van politieke gevangenen gevangen gehouden werden. Wel mochten ze bezoeken en pakjes ontvangen maar ze bleven vast tot na hun proces.
Dit wees dan uit of ze vrij konden uitgaan ofwel zo ze dan in een gewone gevangenis nog een straf dienden uit te zitten.
- (5) DE SCHOOL VAN TERVUREN
In de 2de helft van de XIXe eeuw ontstonden op diverse plaatsen kleine gemeenschappen van schilders die in de vrije natuur gingen schilderen. Ze schilderden gelijkaardige onderwerpen en vormden in die periode een eigen "school".
Hierbij vermelden we voor Frankrijk :
 - De school van Barbizon
 - De Bretoense school.
 - De Provençaalse school (Arles en omgeving)Rond diezelfde periode ontstonden er in België ook twee belangrijke scholen:
 - De Latemse school met de Leieschilders
 - De school van Tervuren.Bij deze laatste vermelden we in het bijzonder
 - * HIPPOLYTE BOULENGER (1837-1874) die als stichter van die school wordt aangezien en ermee startte rond 1865.
 - * JOSEPH COOSEMANS (1828-1904) die als postmeester van Tervuren Boulenger leerde kennen en hem in zijn vrije uren als schilder volgde.
Was medestichter van de school van Tervuren en werkte ook een tijdje in Barbizon.
 - * EDOUARD HUBERT (1818-1880) was aanvankelijk bouwmeester, maar verkoos uiteindelijk de schilderkunst.
 - * ALFRED DE KNIJFF (Ridder) (1819-1885). Werkte ook een tijd in Barbizon.
 - * ALPHONSE ASSELBERGHS (1839-1916) schilderde in Fontainbleau (bij Barbizon)
 - * JULES MONTIGNY (1847-1899)

Uit zijn werk "ADDIS-ABEBA" (1936)

Een man heeft in zijn hoge waan
Het aangedurfd een vrij land aan
te randen
Het bloed van die in ZIJN oorlog sterft
Komt over zee tot hem en verft
een bloedmest op zijn handen.

Al kwam hij tot Addis-Abeba
Al schiep hij van heel Afrika
Zijn lustwarande
Toch bleef die zege een ergernis
Een zege die geen zege is
maar een schande.

Beschaving... Hoor de machiengeweren
luid knabbelen aan de kogelband
uit stalen mond en stalen tanden
klettert de dood over 't land.

Addis-Abeba gonst als een toren
waarin vele klokken aan 't luiden zijn,
het geluid deint verder over dorpen en steden
naar steppenland en woestijn.

De eerste slag op de trom werd gegeven
te Addis-Abeba de nieuwe bloem
nu is het land als een zingende biekorf,
vol onophoudend gezoem.

Onder het loof van de eukalyptusbomen
roffelt de nooit vermoeide trom
langs rappe en opgezwollen stromen
ronkt haar gebrom

Als een vloedgolf door de storm opgeheven
zijn wateren stort over dijk en dam
zijn baren stuwt over veld en gewassen
zo golft het geluid van de tamtam.

En waar geen man is om te tamtammen
daar grijpt de vrouw naar de trommelblok
en waar geen vrouw is om te tamtammen
daar grijpt het kind naar de roffelstok.

Gans Abesynië gonst als een toren
bij zon- en maanlicht, bij nacht en dag
en gans het land als de bronzen mantel
van een klok na de klepelslag.

BIBLIOGRAFIE

1. Paul Fierens e.a.: *L'ART EN BELGIQUE*, la Renaissance du livre, Place du Petit-Sablon, 12, Bruxelles 1947.
2. P.T.A. Swillens: *PRISMA - SCHILDERSLEXICON*. Prisma-reeks nr. 312. - Spectrum Utrecht/Antwerpen, 1957.
3. " *DE LINIE* " (vrijdag 11 aug. 1961)
Recensie op " *DE SPAANSE BRUID* "
4. *In memoriam Leo Vandaele*
in " *VLAANDEREN* " nr. 217 (jg 36/4 - september-oktober 1987) p.239
5. Vic Motte: *LEO VANDAELE, een Vlaams auteur uit Tervuren*.
in " *DE HOREN* " tweemaandelijks tijdschrift van de heemkundige
kring " *Sint-Hubertus* " - Tervuren/Duisburg/Moorsel/Vossem. (XIV jg/m4)

DE IZEGEMSE SCHOENMAKER ANNO 1895.

Raf Vandenberghe, Meensesteenweg 77, 8700 Izegem.

In 1896 verscheen in de reeks "Les Ouvriers des deux mondes", uitgegeven in Parijs, een monografie van de hand van Charles Gillès de Pélichy : " Cordonnier D'Iseghem". (1)

Het is een tijdsdocument, dat ons meer inzicht bijbrengt in de maatschappij en de arbeid van toen, in Izegem. Ook al geeft de auteur in de titel aan dat hij schrijft over een "(model)-schoenmaker", in feite geeft hij een algemeen beeld. Grond, industrie, bevolking, godsdienst en moraal, gezondheidsdienst, financiële ondersteuning, eetgewoontes, ontspanning, geschiedenis van de schoenmakerij, gilden en kringen en hulpkassen, ontspanningsmogelijkheden enz., alles komt aan bod. Wij krijgen een veel bredere waaier dan de titel laat vermoeden, al cirkelt de hele monografie rond één schoenmakersfamilie die hij als representatief aanziet.

Dit samenvattend artikel wil zich bewust beperken tot de "Izegemse schoenmaker anno 1896", maar het kader waarin hij werkt en leeft hoort daar bij.

1. SITUERING.

Op de 11.000 inwoners telt Izegem 2.000 personen die rechtstreeks met de schoenen te maken hebben : patroons, arbeiders en arbeidsters, leerjongens en leermeisjes.

in 1896 kent men haast uitsluitend huisarbeid. Er zijn geen grote fabrieken, wel enkele aanzienlijke ateliers. De familie die model stond voor de studie bewoont een eenvoudig huurhuis met 11 are land, op een 10-tal minuten van het centrum.

De auteur ziet in de locatie niets dan voordelen : de korte afstand van de fabriek voorkomt tijdsverlies, terwijl de ligging toch al de voordelen van het platteland biedt : de gezonde lucht, de kans om op het land 100 Fr. per jaar te verdienen en altijd verse groenten te hebben " die stadsmensen helaas veel moeten missen" (2) en de gelegenheid om de schaarse vrije dagen (vooral de maandagvoormiddagen) in eer en deugd door te brengen, zonder "geldverspilling en dronkenschap".

De auteur laat onze werkmans het volgende vertellen " In de werkloze dagen rond Pasen plant ik mijn aardappelen en mijn andere groenten, met Pinksteren wijd ik en hoog ik mijn aardappelen op, in de kermisdagen oogst ik en leg ik mijn land klaar. Is dit niet beter, mijnheer, dan mijn tijd door te brengen in de herbergen, niets te verdienen en veel uit te geven ?"

2. DE FAMILIE.

De vader, Henri D., is 37 jaar oud en schoenmaker.

De moeder, Léonie L., is 34 jaar en ze maakt deeltijds kinderschoenen.

(Henri was 21 en Léonie 18 toen ze trouwden).

De oudste dochter, Hélène D., is 15 jaar en leermeisje schoenstikster.

De tweede dochter, Jeanne D., is 12 jaar en gaat nog voor korte tijd naar de kosteloze meisjesschool.

De jongste dochter, Thérèse D., is pas 2,5 jaar.

Henri D. komt uit een schoenmakersfamilie. Hij is de jongste van 8 kinderen, maar in zijn vaders huis waren er 16 kinderen, en in moeders huis waren er 15.

3. WONING, MEUBELN, KLEDING.

Ze bewonen een huurhuis met vier plaatsen op het gelijkvloers en één op de verdieping, plus de zolder. Ze betalen 57 Fr. huur per jaar en 45 Fr. voor het land.

Er is een keuken, waar men ook eet en samenzit. Ernaast is een afwasplaats met een pomp. De man, de vrouw en de twee leerjongens werken in de derde kamer.

LES OUVRIERS DES DEUX MONDES,
PUBLIÉS PAR LA SOCIÉTÉ D'ÉCONOMIE SOCIALE,
RECONNUE D'UTILITÉ PUBLIQUE.

Deuxième série. — 39e fascicule.

CORDONNIER D'ISEGHEM
(FLANDRE OCCIDENTALE — BELGIQUE)

TACHERON,

DANS LE SYSTÈME DES ENGAGEMENTS VOLONTAIRES PERMANENTS,

D'APRÈS

LES RENSEIGNEMENTS RECUEILLIS SUR LES LIEUX EN 1895,

PAR

CH. GILLÈS DE PÉLICHY,

*Président d'honneur de la Gilde de
S. Cépain, à Isegheem, depuis le 30
juin 1896.*

PARIS,

LIBRAIRIE DE FIRMIN-DIDOT ET CIE,
IMPRIMEURS DE L'INSTITUT, RUE JACOB, 56.

1896.

Droits de traduction et de reproduction réservés.

In dezelfde kamer slapen ook de ouders en staat de wieg van het kleintje. Een vierde kamer, die vroeger slaapkamer was, maar te vochtig bevonden werd, dient nu als berging o.m. voor het tuingereedschap. De grote meisjes slapen op de verdieping. Op de zolder staat nog gerei en droogt men de was als het regent. Het huis wordt elk jaar gekalkt van binnen en wordt "gezond en in goede staat" genoemd.

De meubelen worden beschreven als "bescheiden maar goed onderhouden", de kleding evenzo.

De totale waarde van de meubelen wordt geschat op 190 Fr., die van de kleding op 235 Fr. Vader heeft bijvoorbeeld één kostuum en één paar schoenen die twee jaar meegaan. Moeder heeft een mantel die 35 jaar meegaat, en een paraplu die 10 jaar meegaat.

4. VOEDING.

De aardappelen vormen de basisvoeding in Vlaanderen. Het gezin D. verbruikt er jaarlijks 1.200 kg, allemaal van eigen kweek. Verder gebruikt het groenten "die zij met teveel water bereiden". Samen met de zoete- of karnemelkpap en éénmaal vlees in de week (meestal spek) zijn dit de voornaamste, zoniet de enige voedingsmiddelen van onze arme klassen.

Maar onze schoenmakers kunnen zich wat meer veroorloven : soms is er vlees, vis, of eieren.

De maaltijden zijn zo :

- omstreeks 7 uur : koffie met brood en boter
 - 's middags : pap, aardappelen, soms spek, vaak groenten
- Twee- driemaal in de week is er vlees, meestal bouillie. Vrijdags is er gewoonlijk vis, of mosselen.
- om 16 uur : weer koffie, brood en boter
 - om 19 uur : pap of biersoep, vaak met aardappelen, 's winters gewoonlijk met een haring.

Op feestdagen gaan ze naar het café om een liter bier, als tafeldrank.

5. ONTSPANNING.

Vader is een ijverig lid van de werkmanskring Sint-Franciscus-Xaverius. Hij

doet er ook mee aan de ontspanning, hoofdzakelijk bollen. Elke zondagnamiddag bezoekt hij trouw zijn kring. Bovendien is hij ook nog lid van een kleine Gilde voor schoenmakers, die eigenlijk enkel het vieren van Sint-Crispijndag beoogt. Hij leest een christelijk zondagsblad en af en toe ook een boek. Hij interesseert zich aan alle lectuur die vooruitgang in zijn beroep kan meebrengen. Het werk op het land kan enigszins als ontspanning aangezien worden. Verder kweekt hij ook konijnen en kanaries, deels uit liefhebberij, deels om het geld.

6. GEZONDHEID, GEZONDHEIDSZORG EN SOCIALE ZEKERHEID.

In 1896 is iedereen goed gezond. Maar enkele jaren geleden had Henri D. een ernstig pleuris. Uit eigen zak had het gezin in 1895 5,50 Fr. betaald, en 18,20 Fr. voor levertraan die vader nog steeds moet innemen.

Gelukkig waren er de onderlinge hulpkassen van Sint-Hilonius (opgericht in 1874) en van de Verenigde Arbeiders (opgericht in 1883).

Voor de Sint-Hiloniuskas moet per gezin en per week 5 ct betaald worden, en de hulpverlening bedraagt 2 tot 3 Fr. per week. Het zijn vooral de vrouwen en de kinderen die daarvan genieten, omdat de mannen meestal aangesloten zijn bij een gewone mutualiteit.

De inkomsten van de Kas komen hoofdzakelijk van de christelijke weldadigheid. De Kas der Verenigde Arbeiders telt in 1896 530 leden en 144 ereleden, en ze verdeelt 4.700 Fr. per jaar.

Er bestaan nog meer onderlinge kassen, zoals de Spaarkas, de Pensioenkas (voor 1 fr. per week vanaf 15 jaar krijgt men 293,50 Fr. rente aan 65 jaar), de Vereniging voor de Bouw van Werkmanswoningen enz. In de monografie wordt niet vermeld of Henri D. ook daar lid van is.

7. HET WERK

De werkgever bezat een ledermagazijn en een atelier waarin een beperkt aantal snijders aan het werk waren. Soms had hij daar ook enkele schoenmakers die speciaal werk vervaardigen en ook enkele inpakkers. (Om de noodzaak van deze laatsten aan te tonen wijst de auteur er op dat bijna alle kolonialen in Congo Izegemse schoenen dragen).

Het grootste deel van het schoenmakerswerk gebeurde thuis. De auteur ziet daarin een enorm voordeel. "Vader is thuis bij de zijnen. Hij ziet toe op en beschermt zijn gezin, verenigd rond een gemeenschappelijke arbeid. Terwijl vaak moeder of dochter met een naaimachine de bovenleers stikken, naaien of nagelen vader of zoon de schoenen ineen. Ook al werken de familieleden niet altijd voor één patroon"

Zo is ook de vader van ons gezin thuiswerker. Naast haar huishouden maakt de moeder gedurende drie en een half uur per dag kinderschoenen. Beiden besteden ze ook tijd aan de opleiding van leerjongens, waar ze trouwens wat aan verdienen. De dochter is leerling-stikster en werkt 12 uur per dag. Volgend jaar zal ook zij thuis werken. Daarvoor zullen de ouders een stikmachine moeten kopen, een financiële dobber die wel op afbetaling zal gebeuren.

8. SCHOLING

De algemene vorming in ons voorbeeld gebeurt uitsluitend op de lagere school, waar Henri D. tot aan zijn Eerste Communie, dit is tot zijn twaalf jaar, naartoe gaat. Daarna begint de beroepsopleiding. Hij wordt leerjongen, en volgt daarbij de zondagsschool " die zorgt voor aangenaam en nuttig tijdverdrijf".

Bovendien is lezen zijn geliefkoosd tijdverdrijf. Steeds heeft Henri D. zich bijgeschoold en steeds heeft hij de nieuwe mode en de nieuwe procédés gevolgd. Daarvoor gaat hij regelmatig een kijkje nemen bij een handige collega. Dank zij zijn bijscholing is hij nooit zonder werk en krijgt hij bovendien goed werk. Eigenlijk maakt hij alle soorten schoenen, fijnere en grovere. Zijn patroon heeft niet de goede klanten om hem uitsluitend mooi werk te laten maken.

Het vak wordt, zoals gezegd aangeleerd bij een vakman.

Henri D. is dat, en hij heeft een leerjongen van 13 jaar, tweedejaars die daarvoor 1 Fr. per week betaalt. 's Zomers werkt de leerjongen 12 uur, 's winters 10,5 uur per dag. Moeder heeft ook een leerjongen, een eerstejaars.

Op haar beurt is de dochter leerling-stikster. Zij gaat daarvoor gedurende drie jaar bij een goede stikster, tegen een loon van 2 à 2,50 Fr. per week gedurende het tweede en het derde jaar.

Zwarte "chevreau" met nestels,
koperen plaat onder de deklap.
Vervaardigd door de firma Defauw
in 1895.

(Nationaal Schoeiselmuseum)

Zwarte "chevreau" met knopen, genaaid.
Vervaardigd door de firma Defauw
in 1895.

(Nationaal Schoeiselmuseum)

9. ARBEIDSVERHOUDINGEN

De verbintenissen tussen werkgevers en schoenmakers zijn doorgaans stabiel en vriendschappelijk. Het loon is niet altijd vrij. Sinds de wet van 1887 is daarin wel verbetering gekomen, maar de volledige vrijheid om het loon te be-
steden waar men het verkiest is er nog niet. De wet heeft niet alle achter-
poortjes gesloten !

Henri D. is aangesloten bij de Schoenmakersbond. Terwijl dit vroeger enkel een ontspanningsgelegenheid was, heeft men nu de noodzaak ingezien om er ook bijscholing te geven en gezamenlijk (en dus goedkoper) grondstoffen te kopen. Bemerkt dat schoenmakers zelf hun klein gerei als nageltjes, draad en was, en ook hun eigen werktuigen moesten kopen. Ze kregen daarvoor wel een vergoeding van 20ct. per paar. Verder is de Bond ook nuttig voor overleg en arbitrage. Daarom besloten werkgevers en werknemers in 1882 tot de oprichting van een nieuwe corporatie "De Gilde van Sint-Crispijn".

De eensgezindheid was er in 1896 eerst en vooral nodig om het hoofd te kunnen bieden aan de "verschrikkelijke concurrentie" van de machine, in tweede instantie aan de concurrentie uit vreemde gemeenten.

Voor de patroons komt het er op aan, prijsovereenkomsten te sluiten en nieuwe uitwegen voor de verkoop te vinden.

Voor de werklui gaat het om de perfectionering van het werk en de economische situatie.

Verder wordt nog aangestipt dat ieder arbeider zijn "boekje" heeft, zodat hij bij eventuele overgang meteen zijn goed of minder goed verleden bekend moet maken.

10. INKOMEN

De schoenmaker verdiende meer dan de andere arbeiders. Hij kon, volgens bekwaam-
heid en soort werk, van 10 tot 24 Fr. per week verdienen, terwijl een land-
arbeider slechts ongeveer 7,50 Fr. per week krijgt. Ook de talrijke Izegemse
borstelmakers verdienen minder.

De hoogste lonen gaan naar de snijders en de fijnste vaklui. Henri D. behoort
daar niet bij ... hij is een doorsnee arbeider.

Dank zij het werk van drie gezinsleden, en weldra van vier, stellen zij het niettemin behoorlijk goed. Zij hopen binnenkort een eigen huis te verwerven door tussenkomst van het "Comité du patronage des maisons ouvrières".

Ze kennen een relatief comfort, zijn goed gekleed en ze eten 2 - 3 maal vlees per week.

In concrete cijfers verdient ons model-gezin in de schoennijverheid :

	aantal werkdagen per jaar	dagloon	jaarinkomen (volgens het boek)
vader	293	2,59 Fr.	759,19 Fr.
moeder	102 (eigenlijk 3,5 u per dag, 293 d.)	0,94 Fr.	96,37 Fr.
dochter	293	0,32 Fr.	112,50 Fr.
inkomen uit leerjongen-man			36,63 Fr.
inkomen uit leerjongen-vrouw			67,39 Fr.

Aangezien Henri D. 12,5 uur per dag werkt, komt zijn loon neer op 0,207 Fr. per uur. De dochter werkt 12 uur per dag en haar uurloon bedraagt 0,032 Fr. Uit de voetnota's blijkt, dat in andere landen meestal 10 uur per dag gewerkt wordt; om vergelijking mogelijk te maken moest de auteur een hele omrekening maken.

Met zijn werk op het land, zijn konijnen- en kanariekweek verdient Henri D. omgerekend nog eens 110,57 Fr. per jaar.

Bij de inkomsten rekent de auteur ook de voedselbedelingen op school. De tweede dochter ontvangt gedurende de drie wintermaanden driemaal per week een portie rijstpap met brood en af en toe ook een brood. Dit wordt door hem geschat op 12,14 Fr. per jaar.

11. UITGAVEN

Het is steeds interessant om na te gaan wat men met z'n loon kan aanvangen. Door het gezin D. wordt voor voedsel 779,62 Fr. per jaar uitgegeven, 122,04 Fr. zagezegd in natura (van eigen kweek) en 657,58 Fr. in geld.

Als we dit vergelijken met vaders inkomen als schoenmaker dan zien we dat daar ongeveer 100 Fr. van overblijft. Zijn huishuur bedraagt 57 Fr. per jaar, voor verwarming geeft hij 7,45 Fr. uit aan hout en 65 Fr. aan kolen. Verder zijn er nog uitgaven, zoals de 76 Fr. per jaar voor de corporatie, het zondagsblad, de pruimtabak, drank en kermis. Voor medische zorgen is er eveneens een uitgave van 27 Fr.

Gelukkig dus is er een bijverdienste, en werken vrouw en dochter !

Om enig idee te krijgen over de kostprijs van noodzakelijke goederen geeft de auteur ons ruim voldoende informatie.

Een keuze uit de voorbeelden :

	Kostprijs	omgerekend in aantal arbeidsuren
bakken van brood (Henri D. levert zelf de bloem)	0,142 Fr.	-
bloem	0,4 Fr./kg	2 u
boter	2,8 Fr./kg	13,5 u
melk	0,1 Fr./l	0,5 u
karnemelk	0,036 Fr./l	12'
kaas	2,00 Fr./kg	9,5 u
ei	0,07 Fr./st.	20'
rundvlees	2,00 Fr./kg	9,5 u
aardappelen	0,08 Fr./kg	20'
koffie	2,50 Fr./kg	12 u
bier	0,20 Fr./l	1 u
voor de man : kostuum	28 Fr.	135 u
hemd	2 à 3,5 Fr.	9,5 à 17 u
kousen	0,80 Fr.	4 u
schoenen	11 Fr.	53 u
voor de vrouw : mantel	72 Fr.	348 u
zondagse jurk	25 Fr.	120 u
rok	3 Fr.	14,5 u
zondagse schort	1,80 Fr.	8,5 u
bottines	8,50 Fr.	41 u
klompen	0,60 Fr.	3 u

Genaaide damesrijglaars met nestels.
Vervaardigd door de firma Defauw
in 1900.
(Nationaal Schoeiselmuseum)

Zwarte "chevreau" met 6 knopen en
rondgenaaid.
Vervaardigd door de firma Defauw
in 1900.
(Nationaal Schoeiselmuseum)

Het zou leerrijk zijn, naast deze twee kolommen er twee nieuwe te maken met de huidige prijzen en arbeidsuren.

12. NOG EEN OVERZICHTJE VAN CORPORATISME IN DE SCHOENMAKERIJ TE IZEGEM.

Charles Gillès de Pélichy besluit zijn boekje met een overzicht van corporaties, gilden en verenigingen, voor alle arbeiders, van veel steden in Vlaanderen. In dit artikel wordt het overzicht beperkt tot de laatste decennia van de vorige eeuw en tot één van deze verenigingen.

Nadat een gesloten corporatie van 1840 tot 1860 het schoenmakersambacht heel streng in de hand gehouden had, ontstond daarna een grote vrijheid, tevens een grote expansie in verkoop van schoenen en in aantal arbeiders. In dezelfde tijd begon ook de mechanisatie met de invoering van de stikmachine.

Vanaf 1882 groeide weer de nood aan vereniging en ontstond wat de auteur noemt: "de vrije corporatie". Onder de inspiratie van de geestelijkheid en dank zij veel ijverige en christelijke weldoeners zal vooral de Gilde van Sint-Crispijn aan de nood voldoen.

Het doel is de broederlijkheid te bevorderen, de beroepsbelangen te verdedigen en Sint-Crispijn op een eerlijke en christelijke manier te vieren.

Ze zal evenwel een stevige basis vormen waarop heel wat nuttige instellingen geënt zullen worden. Zo komt er binnen de Gilde een aankoopdienst voor het klein gerei dat de schoenmaker zelf moet kopen. Er worden lezingen en praktische lessen georganiseerd voor de beroepsvervolmaking. Conflicten tussen werkgevers en schoenmakers-werknemers worden binnen de Gilde beslecht. Er is ook vraag naar een onderlinge verzekering, naar hulpkassen enz.

Leden betalen 10ct lidgeld per week.

De nood aan een eensgezind optreden wordt bevestigd door de beschrijving van de volgende jaren. Het is in 1888 dat Pol Decoene een drietal machines aankoopt, aanvankelijk de oorzaak van grote onrust. De machines leiden tot grotere perfectie van de handenarbeid, die zijn superioriteit boven de machine bevestigt (3). Vanaf 1888 komt er een crisis die 115 arbeiders werkloos maakt. De lonen dalen. Enkel het fijne handwerk houdt stand. In 1895 zijn er te Izegem toch nog 45 patroons, 1.300 schoenmakers en 400 stiksters (zonder de leerlingen).

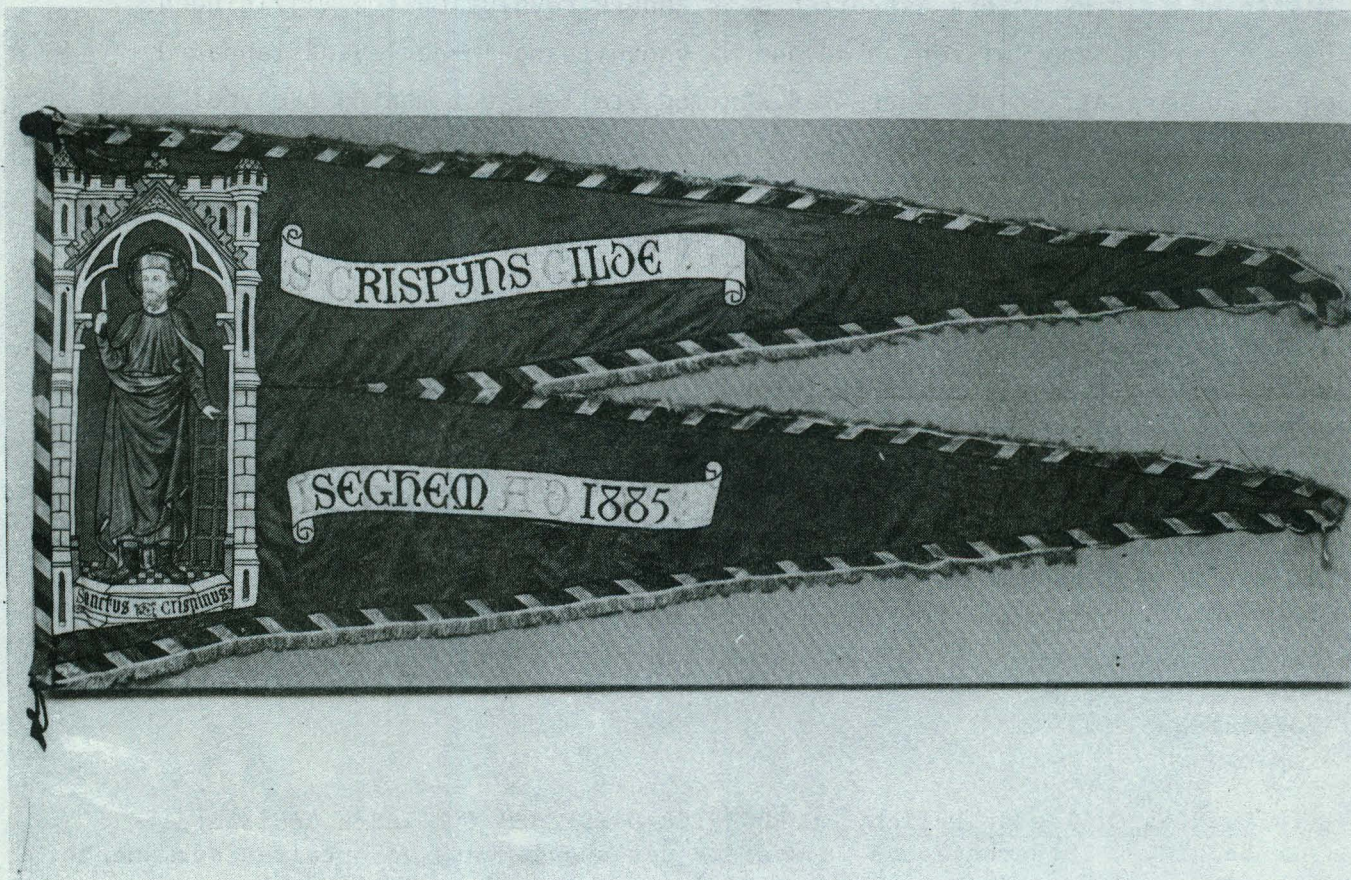
17 patroons hebben minder dan 10 arbeiders, maar 3 hebben er meer dan 100 en één heeft er zelfs bijna 300.

Middenin de crisis volgt dan nog een verhoging van de prijs van het leer, die de kleine werkgevers in gevaar brengt.

Zodat Charles Gillès de Pélichy besluit :

" Deze nood aan eenheid tussen patroons enerzijds en arbeiders anderzijds is wel de karakteristiek voor de huidige toestand in het beroep."

" Aan deze gevaarlijke toestand zal volgens velen slechts een einde komen als, dank zij de monopoliepositie die zij omzeggens in België hebben, de Izegemse patroons zullen overeenkomen om de prijs van de schoenen vast te leggen."

Vlag van de Izegemse Sint-Crispijngilde (Nationaal Schoeiselmuseum)

13. BESLUIT

De laatste-geciteerde zin stemt tot nadenken.

Hoe kon het nadien allemaal verkeerd gaan ... waar en wanneer hebben wij de trein gemist ?

In 1895, crisisjaar, verdienden 2.000 Izegemnaars, ruim 18 % van de totale bevolking, hun brood in de schoennijverheid.

In 1988 zijn er nog 700 schoenmakers, hetzij 2,5 % van de totale bevolking.

Er is uiteraard de totale mechanisering. Andere beroepen, zoals de borstelmaker en de landarbeider zijn nog méér verdwenen. Gelukkig zijn er diverse nieuwe nijverheden gekomen. Boos Izegem heeft toch zijn "boosheid" getoond.

Misschien zijn de lezers getroffen door andere revolutionaire wijzigingen.

De ene zal daarvoor wijzen op de enorme vooruitgang in de levensstandaard en de koopkracht. In grote trekken kan men stellen, dat men nu evenveel koopt met wat men verdient in één korte werkdag, als met wat men toen verdiende in een werkweek van 70 à 75 uur.

Een andere zal vooral de verbeteringen in de arbeidsduur en de vrijetijdsbesteding bemerkt hebben. De lekkerbekken zullen de voedingsgewoontes op het oog hebben : de revolutie van pap- en aardappelcultuur naar de fijne keuken. Er is keuze genoeg, ieder hoofdstukje biedt mogelijkheid.

Of laten wij de kennismaking met dit bijna-100-jaar-oude boekje alleen maar kennismaking zijn, een bescheiden blik in "de tijd van toen", onder leiding van een hoogstaand en christelijk-bekommerde gids.

VOETNOTEN

- (1) Charles Gillès de Pélichy, CORDONNIER D'ISEGHEM (Flandre Occidentale-Belgique, Tâcheron, dans le système des engagements volontaires permanents, d'après les renseignements recueillis sur les lieux en 1895, Paris, Librairie de Firmin Didot et Cie, 1896.
- (2) De citaten zijn uiteraard vertalingen uit het Frans.
- (3) Deze visie van G. de Pélichy wordt betwist, zie het naschrift 2.

TWEE NASCHRIFTEN : EVENVEEL VRAAGTEKENS.

NASCHRIFT 1

Gewapend met de familiale gegevens uit het boekje, nl. Henri D., 37 jaar en schoenmaker, gehuwd met Léonie L., 34 jaar en eveneens (deeltijdse) schoenbewerkster, en hun kinderen Hélène D., 15 jaar, Jeanne D., 12 jaar en Thérèse D., 2,5 jaar, ging de hoofdredacteur Bart Blomme speuren in de archieven van de burgerlijke stand te Izegem. Systematisch werden de jaren 1895 en 1896 uitgekamd. Aangezien de beschreven familie daarin niet te vinden was, werden ook nog de voorgaande en de volgende jaren uitgeplozen. Bart Blomme kreeg bijstand van de stadhuisbediende Georges Astin. Er werd nog méér gezocht. Alles tevergeefs... Nochtans wordt de familie D. beschreven alsof ze in 1895 te Izegem woonde en werkte. Maar ook de stadsarchieven zijn volledig en intact. Waarom is de familie daar dan niet terug te vinden ? M.i. knaagt dit falen aan de geloofwaardigheid van de auteur.

NASCHRIFT 2

Van dezelfde Charles Gillès de Pélichy verscheen in 1900 het werkje : *L'Industrie de la cordonnerie en pays Flamand* ", uitgave ministerie van Arbeid en Nijverheid. Het werd vertaald door Bart Blomme en in november 1987 ter beschikking van de Izegemse gidsen gesteld.

Behalve dat de Pélichy zich niet beperkt tot Izegem, maar informanten gebruikt uit Tielt, Torhout, Poperinge, Lier en Zottegem, loopt deze studie nogal parallel met het vijf jaar jongere werkje " Cordonnier d'Iseghem".

Over dit latere werk vonden we in de bibliotheek van het Schoeismuseum een bespreking in "*Le Moniteur de la cordonnerie* " - jaargang 1901, p. 1001, Parijs. We vertalen deze bespreking hieronder. Het is een document dat slechts een 5-tal jaar jonger is dan "Cordonnier d'Iseghem". De onbekende auteur ervan heeft wel een enigszins andere kijk op de problematiek en (achteraf gezien) heeft hij de evolutie niet slecht voorspeld.

"VARIETES

LES CORDONNIERS FLAMANDS.

Wij lezen in Le Petit Bleu de Bruxelles de volgende interessante studie: Vooraleer in de Kamer het arrondissement Tielt te vertegenwoordigen, veroverde M. de baron Charles Gillès de Pélicy in Leuven de diploma's van doctor in de rechten, doctor in politieke en sociale wetenschappen en doctor in morele en historische wetenschappen en vulde hij deftig zijn vrije tijd met sociale onderzoeken.

Als onderwerp van deze studie koos M. Gillès een huisindustrie beoefend in zijn arrondissement : de schoenmakerij. Medewerkers van Lier, Torhout en Poperinge hebben hem supplementaire nota's bezorgd, wat hem toegelaten heeft zijn werk te betitelen " *L'Industrie de la Cordonnerie en pays Flamand*"

De beperking van het onderwerp heeft ons, jammer genoeg, inlichtingen onthouden over de mechanische nijverheid, zodanig dat de meest interessante kant van de evolutie in het vervaardigen van de schoenen ons bijna helemaal ontsnapt.

Zal de machine in België het werktuig onttronen ? In welke verhouding bestaan de beide takken van de industrie gelijktijdig ?

Het onderzoek van M. Gillès beantwoordt deze vraag niet. Alhoewel M. Gillès de huisarbeid een regime noemt dat vruchtbaar en weldoend is voor de arbeidende klasse (p. 42), geloven wij dat de techniek de familiale organisatie van de arbeid zal doden en denken wij dat deze dood voordelig zal zijn voor de georganiseerde arbeiders.

Het is nochtans belangrijk onderscheid te maken. De vooruitgang van de techniek zal de niet-autonome producent doen verdwijnen. Niettegenstaande de daling van de lonen en zelfs als hij de medewerking van zijn familie gebruikt en een deel van zijn inkomsten haalt uit landarbeid zal hij de strijd tegen de volmaking van de machinerie niet kunnen volhouden. Volgens de cijfers geciteerd door Carol Wright zijn de Amerikaanse industriëlen erin gelukt, dank zij de vooruitgang van de techniek, de productiekosten te herleiden van 10 tot 1. Dit is dan een hoogstbelangrijk feit, en men zou ongelijk hebben te geloven dat de schoenmakers in Vlaanderen en Antwerpen thuis zouden kunnen blijven werken en vechten tegen dergelijke evolutie.

Maar, indien wij geloven dat de loontrekkende thuiswerker, die goedkoper niet-bestelde schoenen maakt en niet voor een bepaalde klant werkt, veroordeeld is om fabrieksarbeider te worden, dan lijkt het ons dat de evolutie toch niet zo snel de zelfstandige schoenmaker zal doen verdwijnen, die op bestelling werkt en luxe- of gespecialiseerde schoenen in het klein verkoopt.

De gedecentraliseerde productie zal verdwijnen, terwijl de onafhankelijke producent zich kan handhaven.

Dit laatste feit laat zich gemakkelijk uitleggen. In het algemeen heeft de schoenmaker niet dezelfde klanten als de fabrikant en kan hij geenszins concureren met de kapitalist. De sociale activiteit van deze producenten is niet tegengesteld, maar paralell. Inderdaad, de klant die schoenen bestelt, zet er gewoonlijk de prijs bij. Daarenboven vervaardigt de autonome schoenmaker schoenen voor misvormde of zieke voeten. Welnu, als we de Duitse statistieken mogen geloven zouden er meer misvormde dan regelmatige voeten zijn, op dit vlak zouden wij zelfs de Chinezen voorbijsteken.

Zolang dus onze voeten niet terug in orde raken zal er brood op de plank zijn voor de autonome schoenmaker, aan wie men bij voorkeur specialiteiten bestelt zoals jachtschoenen en die bijna al onze reparaties uitvoert.

Het is nog belangrijk te bemerken dat het krediet een zekere rol speelt in de overleving van bepaalde beroepsvormen. De schoenmaker staat krediet toe, terwijl de klant contant moet betalen bij de deponhouder van de fabriek.

Tenslotte, terwijl de fabriek zich verplicht ziet een tussenpersoon te betalen, de deponhouder, levert de schoenmaker direct aan de verbruiker en kan hij soms een prijsvermindering moeten toestaan.

Ik heb reeds gezegd dat, volgens mij, men dezelfde weerstand niet kan verwachten van de kant van de huisnijverheid, bestudeerd door M. Gillès. De fabriek wint veld in alle landen.

Volgens het werk van Schöne over de historische, technische en statistische evolutie van de schoenmakerij (uitgegeven bij Fischer, te Iéna, in de verzameling van Conrad) zijn het in Duitsland de dorpen waar de schoenmakerij de moderne vooruitgang heeft kunnen volgen dat het aantal handwerkers toegenomen is, terwijl hun aantal gedaald is daar waar de vernieuwingen niet tijdig doorgevoerd werden.

Volgens de arbeiderssyndicaten in Duitsland, voorgesteld op het Congres te Brussel, overstijgt het aantal gesyndiceerde fabriekswerkers van ver het aantal huisarbeiders, die enkele jaren geleden de meerderheid vormden in de organisaties.

In Zwitersland is het aantal motoren verzesvoudigd in zeven jaar en stelt men een voortdurende verhoging vast van het aantal vrouwelijke arbeiders. Volgens Dr. Wegmann, adjunct bij de arbeidsinspectie, is de schoeiselindustrie de meest centraliserende van alle uitbatingen.

Volgens de inlichtingen die ik bekomen heb van de Brusselse syndicaten werkt 40 % van de arbeiders van de agglomeratie in fabrieken en ateliers, 50 % werkt thuis en 10 % wonen op het platteland. In weinig tijd heeft de fabriek, volgens mijn correspondenten, tenminste 50 % gewonnen ten nadele van de huisnijverheid.

Zie ook de Verenigde Staten : 772 fabrieken geven er jaarlijks een rendement van meer dan 514 miljoen frank.

Het verstellen zelf ontsnapt niet aan het groot kapitaal. In Londen en Frankfurt bestaan grote ateliers die zich uitsluitend met verstelwerk bezighouden.

Wij zouden menige kritiek kunnen uitbrengen op de studie van jonge klerikale volksvertegenwoordiger van Roeselare-Tielt. Het historisch gedeelte bijvoorbeeld lijkt ons zeer onvolledig. Wegens plaatsgebrek zullen we er over heen gaan, en brengen we hulde aan de goede intenties van de auteur."

LODEWIJK BAKELAND, CONSCRIT VOOR IZEGEM

Edgard Seynaeve, Grote Markt 25 bus 11, 8800 Roeselare.

Door de een bewonderd, door andere verafschuwd : Bakeland heeft steeds het lezerspubliek geboeid. Hoewel bijgevolg veel over deze figuur is geweten, toch scherpt elk nieuw gegeven eenieders nieuwsgierigheid aan. Het stadsarchief van Izegem bezit enige onuitgegeven documenten die verband houden én met zijn dienst als conscrit (dienstplichtige) én met zijn roversactiviteit.

Het is dan ook de bedoeling het dossier Baekeland met deze gegevens aan te vullen.

BAKELAND ALS PLAATSVERVANGEND CONSCRIT

In 1799 wilde Lodewijk Baekeland uit Lendelede vrijwillig optrekken voor een Izegemsde dienstplichtige.

Het ging hier om *Josse Raymond Doorne*.

Conscrit van de derde klas Jaar VII, nummer 39.

Geboren te Izegem op 8 september 1776, zoon van Josse en van Isabelle-Claire Demeyere.

Hij was kleermaker van beroep en werd op 14 mei 1799

(25 floreal An VII) aangeduid voor de militiedienst, (1)

Ten Stadhuize werd de vervanging geacteerd. (2)

Op 22 mei 1799 trok Baekeland op naar Brugge alwaar hij op 24 mei (7 prairial) aankwam. Aangenomen door de keuringsraad kreeg hij er de kleine uitrusting en één maand soldij. (3)

Vanuit de Breydelstad trok hij op naar Cassel waar hij deserteerde na kledingsstukken te hebben gestolen. (4)

In april van het jaar 1800 (floreal An VIII) werd hij te Izegem als vaandervluchtige aangehouden.

Op 26 april 1800 (8 floreal An VIII) werd hij overgeleverd aan de Roeselaarse Gendarmerie om van Brigade tot Brigade naar Brugge te worden geleid. (5).

Zoals lotgenoot en later bendelid A. Simpelaere uit Ingelmunster werd hij naar een eenheid in Luxemburg geëskorteerd, vermoedelijk naar de 59e 1/2 Infanteriebrigade. In die eenheid hebben trouwens verschillende Izegemnaren gediend. (6)

Het duo deserteerde onderweg ergens tussen Ingelmunster en Meulebeke. (7).

DE BENDE SIMPELAERE-BAKELAND

Wij menen dat vanaf deze laatste desertie de bende werd gevormd.

Het is niet de bedoeling hier de kriminele activiteiten van de leden te laten volgen. Dit werd ruim door andere auteurs weergegeven.

Onze aandacht werd nochtans getrokken op een in het stadsarchief bewaard opsporingsbericht. Dit bericht dat aan alle gemeentebesturen en aan alle Gendarmerieposten werd verspreid geeft nauwkeurig de beschrijving van elk bendelid. (8).

VOETNOTEN

- (1) SAI Register Conscriptie Nr 1, Conscrits van de derde klas. Jaar VII, Nr. 39.
- (2) SAI Register Korrespondentie 1797-1799, Nr 114, (bijlage 1)
- (3) SAI. Militiearchieven, doos Ia, brief dd. 24 Mei 1799 (7 prairial Jaar VII), (bijlage 2)
- (4) Top, Prof. Dr., "*De bende van Baekelandt*", Uitg. Familia et Patria, Kortemark-Handzame 193, p. 124-125.

- (5) SAI Militiearchieven, doos Ia, brief dd. 28 april 1800 (8 floreal Jaar VIII)
(bijlage 3)
- (6) Dit waren in 1803 Louis Bouckaert, Marcus De Clercq en Guillaume Mafaut die brieven schreven vanuit Luxemburg, als soldaten van de 59e 1/2 Infanteriebrigade.
- (7) Huys, Victor, "*Bakelandt en de Rooversbende van het Vrijbosch*" Uitg. Lannoo (6e), Tielt 1942, p. 328-329.
- (8) SAI. Opsporingsbericht dd. Brugge 12 februari 1801 (23 pluviöse Jaar IX) Militiearchieven, doos Ia (bijlage 4)

BIJLAGE 1

Nr. 114

L'administration Municipale du Canton d'Iseghem

Vu l'art. 19 de l'instruction du ministre de la guerre en date du 29 Germinal dernier,

Après avoir entendu le commissaire du directoire Exécutif,

Admet le remplacement du Citoyen Josse-Raymond Doorme conscrit de la 3e classe désigné par le sort sous le n° 39 dans le tirage fait par l'adm. centrale du département de la Lys, à Bruges le 25 floréal an 7.

Le citoyen Louis Bakeland, journalier, natif de Lendelede, Canton d'Ingelmunster agé de 27 ans, taille d'un mètre 706 millimètres, cheveux et sourcils blonds, yeux bleus, nez long, bouche grand, menton petit, visage ovale, une cicatrice sur la joue gauche.

En séance le trois prairial an sept, présent les citoyens Pierre Ameye, président, Antoine Berlamont, Jacques Dewulf, Jean-Baptiste Vandewalle, Joseph Driessens, administrateurs, Comere, commissaire du directoire Exécutif et Clement, secrétaire.

Protokol opgesteld op 22 mei 1799.

(vrije vertaling)

De gemeentelijke administratie van het kanton Izegem

Gezien art. 19 van het rondschrijven van de Minister van Oorlog dd. 29 Germinal
laatst,

Na de commissaris van het Uitvoerend Directorium gehoord te hebben

Laten de vervanging toe van burger Josse-Raymond Doorme, conscrit van de
3e klas aangeduid door het lot onder nr. 39, tijdens de loting gehouden
te Brugge op 25 floreal 7 door de Centrale Administratie van het Leiedeparte-
ment.

Burger Louis Bakeland, dagloner, geboren te Lendelede kanton Ingelmunster,
27 jaar oud, 1 meter 706 millimeter, blonde haren en wenkbrauwen, blauwe
ogen, lange neus, grote mond, kleine kin, ovaal aangezicht, een litteken
op de linkerwang.

Gehouden ter zitting (Izegem) van de derde prairial jaar zeven,

Waren aanwezig : de burgers Pierre Ameye, president (burgemeester), Antoine
Berlamont, Jacques Dewulf, Jean-Baptiste Vandewalle, Joseph Driessens, admini-
strateurs,

Comere, commissaris van het Uitvoerend Directorium en Clement, secretaris.

BIJLAGE 2

Reçu au Dépot des Conscripts le 6^m Prairial
Bakeland natif de Lendelede Canton Ingelmunster
en remplacement du Citoyen Josse Raymond Doorme
conscrit de la 3me Classe natif de Ghyssbreu Canton du dit
lieu lequel a reçu son petit équipement et son mois
de Solde, Pruzes ce cinq prairial an 7 de la Répub^l

*Le Chef de Brigade Commandant Le Depot
des Conscrits.*

Piogé

Berichtgeving van aankomst te Brugge op 24 mei 1799.

(vrije vertaling)

Ontvangen in het depot van conscrits, burger Louis Bakeland, geboren te Lendeledé kanton Ingelmunster, als vervanger van burger Josse-Raymond Doorme, conscrit van de 3e klas, geboren te Izegem, kanton idem, die zijn kleine uitrusting en één maand soldij heeft ontvangen.

Brugge vijf prairial jaar zeven van de Republiek.

De brigadechef, bevelhebber van het depot der conscrits.

(Get.) Piogé

224-1200
J. Sigheem, le 8 floréal, an 8.
Le commissaire du gouvernement
Chef Brigadier de gendarmerie à Boulev
Je vous invite, citoyen, à envoyer sur
le champ dans cette commune un gendarme
pour y prendre un Déserteur qui devra
être conduit de Brigade en Brigade jusqu'à
Bruges. Saluts et fraternité
Signature
Aveu ledit Déserteur,
Nomme Louis Sablon, partisan de la démission
du 1er Joseph Dornie inscrit de la 1re classe
du Canton de Sigheem.
J. Sigheem le 8 floréal, an 8.
Boulev
Dornie

Vordering gericht aan de Gendarmerie, dd. 28 april 1800

(vrije vertaling)

Izegem, 8 floreal jaar 8

De commissaris van het Bestuur,

Aan de Brigadier van de Gendarmerie te Roeselare.

Ik nodig U uit, burger, op staande voet één Gendarm naar deze gemeente te sturen om er een deserteur af te halen die van Brigade tot Brigade naar Brugge moet worden geleid.

Groeten en broederlijkheid.

Comere.

Betrokken deserteur ontvangen, genaamd Louis Bakeland, vertrokken als vervanger van burger Josse Doorme, conscrit van de 3e klas van het kanton Izegem,

Izegem 8 floreal jaar 8

Boulaux

Gendarme

BIJLAGE 4

SIGNALEMENTS.

A Mand Simpelaere, âgé de 20 ans et demi, demeurant à Enghelmunster, remplaçant le Citoyen *Kerkof* du même lieu, et déserteur de Brest, taille de cinq pieds deux pouces, veste rouge, culotte brune, chapeau retroussé à la française, des bottes garnies en marroquin rouge.

Louis Baeckelant, âgé de 26 à 27 ans, remplaçant le Citoyen *Dome* Marchand à Thourout, déserté deux fois des transports des conscrits, natif de Lendeledede, taille de cinq pieds cinq pouces, portant habit bleu, culotte blanche en peau de chèvre, bottes neuves, chapeau rond, ayant un coup de sabre sous l'œil droit.

Jean ou *Josse Clays*, âgé de natif d'Hansbeeke sur le canal de Bruges à Gand, taille de cinq pieds un pouce, portant une veste de postillon, couleur gilet et culotte de velour de coton en noir, chapeau rond avec un ruban noir à l'entour de deux doigts de largeur.

Isabelle van Maele, surnommée *Belle Bettens*, sans domicile fixe, native de Pitthem, âgée d'environ 36 à 37 ans, taille de 5 pieds, vilaine de figure, teint basané, visage rond, cheveux noirs, bouche large, très robuste et mal vêtue, servante de profession.

Françoise Homez, âgée d'environ 19 ans, taille de 4 pieds 2 pouces, très-jolie de figure, yeux bruns, bouche moyenne, habillée d'un jupon de perce brun et blanc, un jacotin à ligne bleue, pâle bleue, cheveux noirs, coupés sur le devant et séparés, des souliers pointus garnis en rubans.

Tous cinq prévenus d'avoir commis différents vols avec effraction à force ouverte et violence envers les personnes.

Jean Rock âgé de 23 ans, taille de 5 pieds 5 pouces, cheveux blonds, pendants sur les épaules, veste jaunâtre, culotte de toile, chapeau rond, demeurant à Bruges.

Pierre de Smidt, cordonnier de profession, âgé de 33 ans, taille de 5 pieds 3 pouces, veste grisâtre, culotte bleue, cheveux noirs, chapeau rond, domicilié à Bruges, tous deux prévenus de vol avec effraction.

Un individu, âgé de 36 à 38 ans, de la taille de 5 pieds et environ 8 pouces, robuste, un peu marqué de petite verole, visage noirâtre, yeux bruns, habillé d'une veste rouge de matelot, a deux rangées de boutons, et par fois un sarot de toile, pantalon de toile blanche, bas noirs à côtes, souliers liés avec des courroies noirs, chapeau rond, à forme haute, parlant flamand et français, et se disant natif de Watou et déserteur d'un navire français, stationné à Flessingue.

Un individu, taille de 5 pieds 1 à 2 pouces, paraissant n'avoir pas 30 ans, fort, mais d'une figure très-douce, portant un habit bleu, des bottes et un chapeau rond à haute forme, entouré d'un ruban noir, dont un bout pend par-dessus le bord, et généralement assez bien mis.

Un individu, habillé d'une veste grisâtre ou blanche, et d'un chapeau rond, paraissant avoir 30 à 40 ans, de la taille d'environ 5 pieds, et plein de visage.

Tous trois prévenus de différents vols avec effraction à force ouverte et violence envers les personnes.

Il existe à charge des dix individus ci-dessus rappelés des Mandats d'amener.

Bruges le 23 Pluviose 9e. année de la République Française.

Le Directeur du Jury de l'Arrondissement de Bruges.

COLLIGNON,

SIGNALEMENTEN

Amand Simpelaere, 20 en een half jaar oud, wonende te Ingelmunster, vervanger van burger Kerkof van dezelfde plaats, deserteur uit Brest, vijf voet en twee duim groot, rode vest, bruine broek, omgeslagen hoed à la Française, laarzen versierd met rode marokijn (leder).

Louis Bakeland, 26 à 27 jaar oud, vervanger van burger Doorme, handelaar te Torhout, tweemaal gedeserteerd uit de conscriptieconvooiën, geboren te Lendeledede, vijf voet en vijf duim groot, draagt een blauwe kledij, witte broek in geitenleder, nieuwe laarzen, ronde hoed, heeft van een sabelhouw een litteken onder het rechteroog.

Jean of Josse Clays, ... jaar oud, geboren te Hansbeke langs het kanaal van Brugge naar Gent, vijf voet één duim groot, draagt een postillonvest van ... kleur, fluwelen vest en broek van zwart katoen, ronde hoed met daarrond een zwart fluwelen lint van twee vingers breed.

Isabelle van Maele, bijgenaamd *Belle Bettens*, zonder vast verblijf, geboren te Pittem, ongeveer 36 à 37 jaar oud, 5 voet groot, lelijk rond gezicht, getaande tint, zwarte haren, brede mond, erg kloek gebouwd en slecht gekleed, meid van beroep.

Françoise Homez, ongeveer 19 jaar oud, 4 voet en 2 duim groot, erg mooi gezicht, bruine ogen, gewone mond, gekleed met een bruin-witte Perzische rok, een bleekblauw jasje met blauwe lijnen, zwarte haren vooraan gesneden en gescheiden, puntige schoenen versierd met linten.

Alle vijf beschuldigd van verschillende diefstallen met braak in eigendommen en geweld tegen personen.

Jean Rock, 23 jaar oud, 5 voet en 5 duim groot, blond haar tot op de schouders, geelachtige vest, linnen broek, ronde hoed, wonende te Brugge.

Pierre de Smidt, schoenmaker van beroep, 33 jaar oud, 5 voet en 3 duim groot, grijze vest, blauwe broek, zwarte haren, ronde hoed, woont te Brugge.

Beiden beschuldigd van diefstal met braak.

Een persoon van 36 à 38 jaar oud, 5 voet en ongeveer 8 duim groot, fors gebouwd, zwart aandoend aangezicht lichtjes geschonden door de pokken, bruine ogen, gekleed met een rode matrozenvest die bezet is met twee rijen knopen maar draagt soms een linnen overjas, wit linnen broek, zwart kousen met ribben, schoenen met zwarte veters, hoge ronde hoed, spreekt Vlaams en Frans, zegt geboren te zijn van Watou, is deserteur van een Frans schip dat gemeerd is te Vlissingen.

Een persoon van 5 voet en 1 à 2 duim groot, schijnbaar geen volle 30 jaar oud, sterk maar zeer zacht gezicht, drager van blauwe kledij, botten en een hoge zwierig gedragen hoed met daarrond een zwart lint waarvan een deel over de boord hangt.

Een persoon gekleed met een witte of grijsachtige vest en een ronde hoed, schijnbaar 30 à 40 jaar oud, ongeveer 5 voet groot, vol gezicht.

Alle drie beschuldigd van verschillende diefstallen met braak en van geweld tegen personen.

Ten laste van de tien hierboven vermelde personen bestaan er aanhoudingsbevelen.

Brugge de 23e pluviöse 9e jaar der Franse Republiek.

De directeur van de jury van het arrondissement Brugge.

(Get.) Collignon.

HET OORLOGSMONUMENT VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG.

Bart Blomme, Europastraat 13, 8770 Ingelmunster

Na de te vroege bevrijdingsroes van kermiszondag 3 september 1944 reden op vrijdag 8 september de pantserwagens van het 53e Reconnaissance Regiment B L A Izegem binnen. Onze stad was bevrijd !

Voor de 10 Izegemse gesneuvelde soldaten, de 18 burgerlijke oorlogsslachtoffers, de 15 weggevoerde arbeiders en de 20 toen gekende politieke gevangenen werd op 21 juli 1945 een eucharistieviering opgedragen in de St.-Hiloniuskerk, Daar zou het evenwel niet bij blijven. In het Schepencollege van vrijdag 14 juni 1946 werd voor het eerst voorgesteld om een passend monument voor de slachtoffers op te richten. Het ontwerp van het monument werd gemaakt door de Izegemnaar Carlos Beyaert, architect, oud-politieke gevangene en toen de voorzitter van de Bond der Politieke Gevangenen. Wegens verval en oorlogsschade zou ook het monument van de Eerste Wereldoorlog een opknapbeurt krijgen. Veertien dagen later, op 28 juni, werd een eerste bestelling van het materiaal goedgekeurd. Het betrof ongeveer 14 m³ arduin, tegen 14.660 Fr. de m³. Het arduin werd besteld in de groeven van Scoufferey.

Op 5 juli keurde het schepencollege de bestelling van emaillesteen (witsteen) goed. Er werd bij M. Lanssens, St.-Petruskaai 92 te Brugge voor ongeveer 3,6 m³ besteld. De totale kostprijs bedroeg 37.200 Fr. Het brons volgde als derde bestelling. Deze aankoop werd door het schepencollege goedgekeurd op 19 juli 1946. Er werd voor 60.000 Fr. "bronswerk" aangekocht bij Ch. Vindevogel, Oude-naerdesteenweg 25 te Zwijnaarde. Al deze bestellingen werden op de gemeenteraad van 9 augustus 1946 voorgelegd. Er waren bij de stemming 2 onthoudingen. De overige gemeenteraadsleden keurden het project goed.

Op de begrotingswijziging van 1946 werd er 149.322 Fr. voorzien voor de herstellingswerken aan het monument voor de Eerste Wereldoorlog. Voor het nieuwe monument werd er een bedrag van 266.240,01 Fr. ingeschreven. Daarbij kwam nog 41.556 Fr. ereloon. Tijdens dezelfde zitting werd Michel Buyse, aannemer te Izegem, gelast met de uitvoering van de werken.

Ondertussen was in de plaatselijke *Mandelbode* op 13 juli 1946 onder de titel "*Monument aan de Izegemsche gesneuvelde soldaten, politieke gevangenen, burgerlijke slachtoffers en weggevoerde arbeiders van de oorlog 1940-1945*" een oproep verschenen om de bijhorende lijst te controleren op fouten of vergissingen over de slachtoffers. De opmerkingen moesten medegedeeld worden aan M. Verfaillie, in het stadhuis. Er kwamen 74 personen op die lijst voor. Daarbij valt ons op dat er reeds enkele verschilpunten zijn met het gedachtenisprentje, uitgegeven op 21 juli 1945.

In de krantenlijst werd ook Robert Vanpachtenbeke vermeld als gesneuvelde soldaat. Verder vinden we ook Robert Tant als weggevoerde arbeider en Raph. Acx, André Christiaens, Joseph D'Hondt, Gerard Maes, Emile Neyrynck, Leon Soenen, Michel Tack en Elisa Vanzielegem als politieke gevangenen vermeld. Michel Verleden daarentegen kwam als politieke gevangene niet meer voor. In onderstaande tabel vallen nog meer verschillen op.

	Gedachtenispr. 21.07.1945	Mandelbode 13.07.1946	Bevrijdingsfeest 15.09.1946	Geschiedenis- boek v.Izegem p.434-435	Monument Situatie 1987
Soldaten	10	11	12	10 (2)	12
Politieke Gevangenen	20	28	27	46 (3)	44
Burgerlijke Slachtoffers	19	19	20	19	20
Weggevoerde arbeiders	15	16	7 (1)	15	7
Slachtoffers weerstand	-	-	2	-	2

(1) op het monument stonden er bij de onthulling slechts 3 namen vermeld.

(2) Op de bijhorende foto p. 434 zien we echter 12 soldaten afgebeeld.

(3) de slachtoffers André Casier (uit Ardoonie) en Marcel Segers (uit Lendelede) werden ook in deze lijst opgenomen.

15/09/1946. Plechtige optocht
voor de onthulling van het
monument op de Koornmarkt.

Op zondag 15 september 1946 werd dan het monument onthuld.

Bij de genodigden waren Ridder van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur van West-Vlaanderen, Majoor Severin, afgevaardigde van het Ministerie van Landsverdediging, Luitenant-Kolonel Vigneron, Voorzitter van de Nationale Associatie van de Politieke Gevangenen "Dienen", M. Rivière van de Nationale Confederatie, Leon Declercq, Erevoorzitter van de plaatselijke Bond en de Voorzitter Carlos Beyaert.

In de gelegenheidsfolder lezen we het programma :

9 uur : *Vergadering der Oud-Politieke Gevangenen in hun lokaal "Het Damberd" in de Gentsestraat om met de Stadsfanfaren aan het hoofd, opgeleid door de Izegemsche Strijdersgroeperingen, op te stappen naar het Stadhuis.*

9.30 uur: *Plechtige overhandiging van het Vaandel der Oud-Politieke Gevangenen, door den Heer Burgemeester, in aanwezigheid van Majoor SEVERIN, vertegenwoordiger van Zijne Exc. de Minister van Landsverdediging.*

- 10.00 uur: Vaandelwijding waarna plechtige Hoogmis in de St.-Hiloniuskerk, met Sermoen door E.P. Theodoor. De hoogmis zal opgeluisterd worden door het Zangkoor der Eerwaarde Fraters Capucijnen.
- 11 uur: Huldeblijk aan de Gesneuvelden 1914-1918 met neerlegging van een bloemenkrans.
- 11.15 uur: Ontvangst ten Stadhuize van de genoodigde Hoogere Burgerlijke en Militaire Overheden.
- 11.30 uur: Aperitief-concert door Harmonie "Leo XIII" van het Christen Werkers-verbond.
- 12.30 uur: Middagmaal voor de genodigden in zaal Damberd.
- 15 uur : Grootsche Optocht van de Oud-Politieke Gevangenen, Weerstanders, Oud-Strijders 1914-1918 en 1940-1945, Gedeporteerden en alle andere maatschappijen van Stad.
 Vorming van den stoet in den Vanden Bogaerdelaan
 Wegwijzer van den Stoet : Vanden Bogaerdelaan, de Pêlichystraat, Roeselarestraat, Kruisstraat, Statiestraat, Wulvenstraat, Brugstraat, Groote Markt, waar de stoet in oogenschouw genomen wordt door de Burgerlijke en Militaire overheden. De stoet gaat verder langsheen de Marktstraat, Roeselarestraat, Nieuwstraat, Korenmarkt.
- 16 uur : Plechtige Onthulling van het Gedenkteken.
 Redevoeringen - Openbare Hulde aan alle Slachtoffers van den Oorlog
 Bloemenhulde en uitvoering van Vaderlandsche liederen.
- 17 uur : Groot Kunstconcert door "Kunst Veredelt" Harmonie-kapel van de N.V. Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek uit Brugge - 70 uitvoerders
- 20 uur : Schitterende elektrische verlichting van de Koornmarkt.
 Kunstconcert door de Peter Benoithkring, Orkest- en Zangvereniging.
- 21.30 uur: Muziekconcert door de Stadsfanfaren.
- De elektrische verlichting maakte deel uit van de viering "45 jaar stedelijke elektriciteitscentrale".
- Er namen 's middags 129 genodigden plaats aan tafel in zaal Damberd.
- De stoet die om 15 uur startte bestond uit 57 groepen.

15/09/1946. Burgemeester E. Allewaert
houdt de rede op de trappen vòòr
het monument.

Bij de onthulling van het monument spraken Burgemeester Emiel Allewaert, M. Rivièrè en C. Beyaert de redevoeringen uit.

Op het monument prijkte centraal het Belgisch Wapenschild met de tekst :
"Eendracht baert macht" . Dit schild wordt geflankeerd door het provinciewapen
(rechts) en het stadswapen (links).

In het midden lezen wij de volgende tekst :

"1940 - 1945 " De stad Izegem herdenkt hun doden"

" Heer geef honderdvoudig weer wat zij aan België schonken "

Het geheel wordt vervolledigd met de lijsten van
gesneuvelde soldaten, slachtoffers weerstand, burgerlijke slachtoffers, politieke
gevangenen en weggevoerde arbeiders.

Lunch

aangeboden ter gelegenheid van
het ambtelijk bezoek van zijne
excellentie ridder p. van outryve d'ydewalle,
gouverneur der provincie westvlaanderen,
naar aanleiding van de
feestelijkheden alhier ingericht:
ter herdenking van de bevrijding onzer stad,
bij de inhuldiging van het vaandel van den
bond der oud-politieke gevangenen,
de onthulling van het gedenkteken aan de
izegemsche dooden van den oorlog 1940-45,
en bij het 45-jarig bestaan der
stedelijke electriciteitscentrale.

menu

gemengd voorgerecht

•

izegemsche koekuiten
met jonge erwten

•

IJSROOM

•

koffie

izegem, den 15 september 1946.

15/09/1946. Menu ter gelegenheid
van het onthullingsfeest.

1946. Het oorlogsmonument van de tweede wereldoorlog op de Koornmarkt.

Reeds voor deze plechtigheid probeerden verschillende instanties de repatriëring van de 12 gesneuvelde soldaten te bekomen. Eind oktober 1946 was het dan zo ver ! Die dag werden ze overgebracht naar onze stad. Op 2 november werden ze, na een gecelebreerde lijkdienst in de St.-Tillokerk, onder grote belangstelling naar het stedelijk kerkhof gebracht.

Door de aanleg van de centrumbrug zag men zich genoodzaakt de beide monumenten te verplaatsen. Sinds 1975 vinden ze een onderkomen op de Melkmarkt.

Op 11.11.1984 werd er in het monument een stuk bijgevoegd met enkele namen van Politieke Gevangenen. Bij die gelegenheid kregen de foto's van alle Politieke Gevangenen een plaatsje in de inkomhal van het Stadhuis.

BIJLAGE

1. Lijst van de Izegemse gesneuvelde soldaten

BRABANT Daniël, ongehuwd

geboren te Kortrijk, 08.01.1919, gesneuveld te Veldwezelt, 10.05.1940

BRAEM Gustaaf, echtgenoot Vanpachtenbeke Maria

geboren te Emelgem 01.08.1897, gesneuveld te Wevelgem 10.05.1940

COOLEN Octaf, echtgenoot Vanbesien Godelieve

geboren te Izegem 25.10.1911, gesneuveld te Vroenhoven 10.05.1940

COUCKHUYT Jules, ongehuwd

geboren te Izegem 18.08.1910, gesneuveld te Kluizen 23.05.1940.

GILLES de PELICHY Baron André, ongehuwd

geboren te Wondelgem 17.01.1914, gesneuveld te Wevelgem op 25.05.1940

KESTELOOT Jeroom, echtgenoot Anna Vanbosseghem

geboren te Izegem 26.04.1920, gestorven te Brugge 13.01.1943

NORMON Florent, echtgenoot Depreitere Catherine

geboren te Izegem 27.06.1900, gesneuveld te Calais (Fr.) op 22.05.1940

VAN ASSCHE Roger, ongehuwd

geboren te Izegem 05.01.1920, gesneuveld te Ardoois 27.05.1940

VANPACHTENBEKE Robert, ongehuwd

geboren te Izegem op 11.01.1919, gestorven te Brugge op 29.03.1940

VENS André, echtgenoot Windels Gabrielle

geboren te Izegem op 24.10.1912, gesneuveld te Hees (Limb.) 10.05.1940

VIERSTRAETE Gerard, echtgenoot, Guillemyn Alida

geboren te Izegem 27.03.1903, gestorven te Brugge 16.06.1940

VUYLSTEKE Roger, ongehuwd

geboren te Izegem 09.10.1919, gesneuveld te Houthulst op 25.05.1940.

2. Lijst van de Izegemse burgerlijke oorlogsslachtoffers.

CAUWELIER André, echtgenoot Vanden Driessche Jeanette

geboren te Emelgem 10.03.1913, overleden te Kortrijk 22.07.1944

DECLERCK André, zoon van Aimé en Marie Samyn

geboren te Izegem op 29.05.1922, overleden te Gravelines (Fr.) 24.05.1940.

Gedachtenisprentje met de twaalf gesneuvelde Izegemse soldaten.

DEJAGER Herman, zoon van Juliaan en Garrevoet Joanna
 geboren te Izegem 12.07.1927, overleden te Izegem 29.05.1940

DELDAELE Charles, weduwnaar Molly Maria
 geboren te Steenvoorde 09.01.1870, overleden te Izegem 15.11.1944.

DELDAELE Jacques, zoon van Florent en Parmentier Magda
 geboren te Izegem, 10.04.1943, overleden te Izegem 15.11.1944
 DELDAELE Maria, dochter van Florent en Parmentier Magda
 geboren te Izegem 03.04.1935, overleden te Izegem 15.11.1944
 DEMUYNCK Henri, zoon van Jules en Vandewaetere Phil.
 geboren te Izegem 09.03.1925, overleden te Kortrijk 31.03.1944
 DEVOS Petrus, echtgenoot Rousseau Maria
 geboren te Izegem 16.07.1892, overleden te Izegem 24.02.1945
 D'HONDT Angèle, echtgenote Verhelle Henri
 geboren te Ardoosle 01.09.1888, overleden te Izegem 29.05.1940
 D'HONDT Urbain, zoon van Jules en Grymonprez Rachel
 geboren te Izegem 13.04.1936, overleden te Izegem 29.03.1945
 KETELS Augustus, echtgenoot Bruneel Pharailde
 geboren te Zwevezele 08.02.1867, overleden te Izegem 25.05.1940
 LAMBERT Antoinette, dochter van Alberic en Werbrouck M.
 geboren te Izegem 08.03.1923, overleden te Roeselare 25.05.1940
 LARIDON Maurice, echtgenoot Biebauw Julienne
 geboren te Izegem op 15.09.1911, overleden te Izegem 15.11.1944
 PARMENTIER Magdalena, echtgenote Deldaele Florent
 geboren te Izegem 05.06.1911, overleden te Izegem 15.11.1944
 SABBE Remi, echtgenoot Verhoest Maria
 geboren te Izegem 08.04.1888, overleden te Izegem 25.05.1940
 VANFLETEREN Maria, ongehuwd
 geboren te Izegem 06.10.1882, overleden te Izegem 25.05.1940
 VANNESTE Petrus, echtgenoot Decin Maria
 geboren te Moorslede 08.02.1867, overleden te Izegem 27.05.1940
 VERLINDE Marguerite, dochter van Gerard en Ver Eecke G.
 geboren te Izegem 05.06.1935, overleden te Izegem 04.09.1944
 VROMAN Mariette, dochter van Aloys en Deldaele Maria
 geboren te Izegem 09.06.1929, overleden te Izegem 15.11.1944

3. Lijst van Izegemse weggevoerde arbeiders omgekomen tijdens Wereldoorlog II.

AMEYE Jules, ongehuwd

geboren te Emelgem op 05.05.1924, overleden te Christianstadt (D) 16.02.1945

BOURGEOIS Roger, ongehuwd

geboren te Izegem op 02.11.1921, overleden te Arnstadt (D) 09.12.1944

CAPELLE Joseph, echtgenoot Mestdagh ELisa

geboren te Izegem 29.08.1899, overleden te Izegem 11.05.1945.

DEVYVER François, echtgenoot Vansevenandt Julia

geboren te Izegem 03.04.1896, overleden te Weisbach (D) 10.04.1945

ELISABETH Achiel, echtgenoot Guillemyn Martha

geboren te Ingelmunster 01.02.1909, overleden te Liebenau (D) 13.07.1941

GEIRLANDT August, ongehuwd

geboren te Izegem op 04.10.1921, overleden te Klemskerke 04.03.1943

HELLEBUYCK Raymond, ongehuwd

geboren te Izegem op 28.01.1924, overleden te Kiel (D) 14.05.1943

LINSEELE Maurice, ongehuwd

geboren te Izegem 16.11.1919, overleden te Leipzig (D) 05.06.1943

PRIEM Camiel, echtgenoot Heldenbergh Gabrielle

geboren te Ingelmunster 16.07.1903, overleden te Herzberg (D) 24.02.1945

RIGOLE Julianus, echtgenoot Vermote Silvie

geboren te Ingelmunster 10.08.1897, overleden te Waltershausen (D) 25.07.1941

VANHAVERBEKE André, ongehuwd

geboren te Izegem 20.11.1922, overleden te Berlijn (D) 23.05.1943

VANNESTE Auguste, echtgenoot Decoene Germana

geboren te Izegem 18.01.1917, begraven te Kiel (D) 05.08.1944

VERHAEGHE Georges, echtgenoot Schuh Katharina

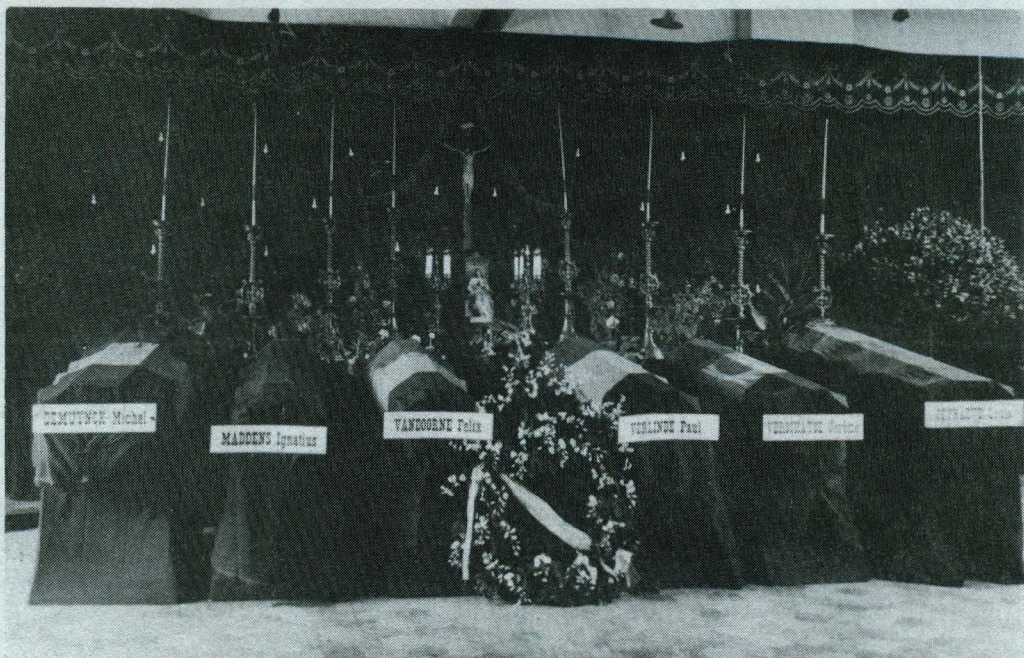
geboren te Izegem 26.07.1903, overleden te Saarbrücken (D) rond 5.10.1944.

VERMAUT Cyriel, echtgenoot Debal Agnès

geboren te Gentbrugge 25.03.1919, overleden te Krefeld (D) 01.11.1943.

VERMEULEN Gaston, ongehuwd

geboren te Izegem 16.02.1923, overleden te Ober Tannwald (D) 16.11.1944.

1947. Terugkeer van stoffelijke overschotten van politieke gevangenen uit Duitsland (ATM)

4. Lijst van de Izegemse politieke gevangenen omgekomen tijdens de Tweede Wereldoorlog.

ACX Raphaël, geboren te Brussel 16.11.1919

Via Gross-Strehlitz, waar hij in de loop van september 1944 met een Mauerkommando "verdween". Hij belandde in Sulingen. Daar overleed hij op 26.04.1945.

BEERNAERT Eugène, geboren te Izegem 16.06.1902

Via Gross-Strehlitz, Gross-Rosen, Nordhausen en Dora naar Harzungen.

Dit laatste was een bijkamp van Dora. Daar overleed hij op 20.03.1945.

BRUGGEMAN Cyriel-Camiel, geboren te Izegem 21.04.1921.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen, waar hij overleed op 11.12.1944.

CARYN Victor, geboren te Izegem op 01.05.1911

Via Gross-Strehlitz, Laband naar Buchenwald. Daar maakte hij een 28 dagen durende treinreis mee naar Terezin, waar hij overleed op 13.06.1945.

CASIER Roger, geboren te Izegem op 11.01.1919

Via Gross-Strehlitz, Gross-Rosen en Nordhausen naar Dora. Daar overleed hij in de loop van maart 1945.

CHRISTIAENS André, geboren te Ingelmunster op 20.03.1922

Verbleef in het concentratiekamp Neuengamme. Op transport gesteld bij evacuatie van dit kamp, belandde hij in Neustadt aan de Baltische Zee. Daar kwam hij om bij een bombardement op schepen op 03.05.1945.

CORNILLIE Oscar-Omer, geboren te Emelgem op 01.11.1902

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden te Casivikitz op 06.05.1945 tijdens transport van Buchenwald naar Terezin.

DEBACKERE Jozef, geboren te Izegem op 22.09.1923.

Tot de doodstraf veroordeeld op 15.09.1943 en opgeknoopt te Vucht (N1) op 15.10.1943.

DEBIE Marcel, geboren te Emelgem op 08.11.1920

Werd aangehouden in Duitsland als lid van de groep die op 17.01.1944 in Izegem werd gearresteerd. Overleed te Tittmoning op 01 of 02.05.1945.

DELEU Julien-Raymond, geboren te Izegem op 25.08.1901.

Via Gross-Strehlitz, Gross-Rosen en Nordhausen naar Dora. Overleed te Dora in de loop van maart 1945.

DEMEESTER Marcel, geboren te Emelgem op 01.01.1917

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen (vermoedelijk) tussen 8 en 14.02.1945.

DEMOEN Daniel, geboren te Emelgem op 18.05.1918

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen op 06.12.1944.

DESCHRIJVERE Etienne, geboren te Izegem op 23.10.1923

Via Essen naar Oranienburg of Mauthausen. Overleden in de loop van maart 1945 officieel op 19.03.1945 in Mauthausen.

DESCHRIJVERE Roger, geboren te Izegem op 22.05.1914.

Via Gross-Strehlitz en Gross-Rosen naar Nordhausen. Overleden te Nordhausen op 05.04.1945.

DESMET Hilaire, geboren te Izegem op 22.07.1921.

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden te Chelcice tijdens het transport van Buchenwald naar Terezin op 24.04.1945.

DEWULF Camiel, geboren te Izegem op 15.03.1894

Via Gross-Strehlitz, Laband en Buchenwald naar Flossenburg. Overleden te Flossenburg op 22.04.1945.

D'HONDT Joseph, geboren te Izegem op 11.04.1925.

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden te Chelcice op 29.04.1945 tijdens transport van Buchenwald naar Terezin.

EVERAERT Thomas, geboren te Ingelmunster op 24.07.1911

Via Gross-Strehlitz en Gross-Rosen naar Nordhausen. Overleden te Nordhausen op 05.04.1945.

BARON GILLES de PELICHY José, geboren te Gent 18.06.1923.

Overleden te Gusen-Manthausen begin november 1944.

GOEMINNE Godfried, geboren te Emelgem op 26.09.1925

Via Gross-Strehlitz, Laband en Buchenwald naar Terezin. Overleden in Terezin op 14.05.1945 na zijn bevrijding.

MAERTENS Marcel, geboren te Izegem op 21.11.1902

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden te Caschitz op 04.05.1945 tijdens transport van Buchenwald naar Terezin.

MAES Gerard, geboren te Emelgem op 17.05.1906.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen tussen 08 en 14.02.1945 bij de ontruiming van dit kamp. Hij staat evenwel geboekt als overleden in Flossenburg op 01.03.1945.

NEYRINCK Emiel, geboren te Izegem op 01.10.1904.

Via Gross-Strehlitz en Gross-Rosen naar Nordhausen. Overleden te Parijs op 09.05.1945 toen het vliegtuig dat hem naar huis bracht bij de landing ontplofte.

NOLLET Michel, geboren te Emelgem op 09.05.1906

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen op 24.11.1944.

NORMON Jozef, geboren te Izegem op 06.02.1915.

Tot de doodstraf veroordeeld op 15.09.1943 en opgeknoopt te Vucht (N1) op 15.10.1943.

NYFFELS Gustaf, geboren te Izegem 17.12.1886.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen op 09.12.1944.

OOSTERLYNCK Oscar, geboren te Izegem 27.12.1912.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen op 12.12.1944.

PATTYN Jerome, geboren te Izegem op 29.02.1924.

Overleden in Buchenwald of omgeving omstreeks maart 1945.

SEGBERS Cyriel, geboren te Oekene op 29.04.1896

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden te Buchenwald tijdens het avondappel op 22.02.1945.

SOENEN Leo, geboren te Izegem op 25.12.1910.

Overleden te Mauthausen op 17.11.1943.

TACK André, geboren te Izegem op 3.10.1912.

Ter dood veroordeeld op 15.09.1943 en opgeknoopt te Vucht (N1) op 15.10.1943.

TACK Michel, geboren te Izegem op 09.10.1905.

Ter dood veroordeeld op 17.05.1944 en gefusilleerd te München op 31.10.1944.

VANDECAPELLE Alfons, geboren te Kachtem op 21.03.1900

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen op 25.11.1944.

VANDEDRYNCK Jozef, geboren te Jabbeke op 03.01.1901.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen tussen 8 en 14.02.1945.

VANDEPERRE Jozef, geboren te Emelgem op 20.10.1924.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Waarschijnlijk overleden te Gross-Rosen omstreeks 08.02.1945 bij evacuatie van dit kamp.

VANHEE Achiel, geboren te Ingelmunster op 29.01.1903.

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Neergeschoten te Gröth tijdens transport uit Buchenwald naar Terezin op 20.04.1945.

VANHEE Camiel, geboren te Ingelmunster op 20.07.1901.

Via Gross-Strehlitz en Laband naar Buchenwald. Overleden tijdens het transport van Buchenwald naar Terezin in de omgeving van Dachau op 22.04.1945.

VANSTEENKISTE Roger, geboren te Izegem op 30.11.1921.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen tussen 08 en 14.02.1945.

VANSTEENKISTE Roger-André, geboren te Izegem op 06.10.1925.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Overleden te Gross-Rosen tussen 08 en 14.02.1945.

VANZIELEGHEM Elisabeth, geboren te Izegem op 11.08.1916.

Overleden Ham-Stettin op 20.03.1945.

VERFAILLIE Daniel, geboren te Izegem op 12.12.1921.

Via Gross-Strehlitz naar Gross-Rosen. Vermoedelijk overleden te Gross-Rosen tussen 08 en 14.02.1945.

VERSTRAETE Jozef, geboren te Izegem op 06.07.1911.

Via Gross-Strehlitz, Gross-Rosen, Nordhausen en Dora naar Elrich.

Overleden te Elrich op 11.03.1945.

VYNCKE André, geboren te Sint-Jans-Molenbeek op 05.02.1919.

Aangehouden in Duitsland, naar St.Gilles-Brussel overgebracht voor verhoor. Terug op transport naar Duitsland en bevrijd in Mechelen. Overleden te Brugge op 04.04.1945.

WINDELS Hippoliet, geboren te Izegem op 12.09.1913.

Via Gross-Strehlitz, Gross-Rosen en Nordhausen naar Dora. Overleden te Dora op 21.03.1945.

HONDERDJARIGEN UIT "BOOS IZEGEM" (2)

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8700 IZEGEM

In nr. 78 van T.M. (XXVIIe jg/2) werd onder dezelfde titel een uitvoerig relaas gegeven over alle honderdjarigen die in Izegem in de loop der tijden gekend waren.

Daar de medische hulp en de thans doorgevoerde bejaardenzorg van de laatste decennia sterke verbeteringen ondergingen, kwam dat ook ten volle ten goede aan de levensduur van de ouderen van dagen. Zo stellen we vast, dat er in de laatste kwarteeuw in onze stad bijna evenveel eeuwelingen waren, als er in de vorige vier eeuwen konden geteld worden. Tot voor kort telde onze "BOZE STEDE" drie honderdjarigen. Anna VANAVERBEKE (1) werd als laatste in de rij, op 16 juli 1987, nog in intieme kring gehuldigd en door het Meulebeeks Schepencollege (daar ze nog steeds officieel als inwoner in Meulebeke geboekt stond), én door het Izegemse Schepencollege (daar ze reeds acht jaar in Izegem verbleef, als patiënte van het Revalidatiecentrum "Ten Bos").

Op 8 januari 1988 overleed Anna Vanaverbeke na zoveel jaren goede verzorging en werd ze op donderdag 14 januari na een rouwdienst om 11 uur in de Meulebeekse Sint-Amanduskerk, op het kerkhof van Meulebeke begraven (2)

MARIA THERESIA VERCAMMEN (1888 -)

Pas één maand en één dag na het overlijden van onze laatst-gehuldigde honderdjarige, komt er al weer een nieuwe eeuwelingen zich in de rij van de Izegemse eeuwelingen aanmelden.

Thans is het een bewoonster van de "MAANDAGMARKT" (3) die samen met haar echtgenoot officieel aan de Kortrijksestraat nummer 43 woont.

MARIA THERESIA VERCAMMEN

Geb : Antwerpen, 09/02/1888

De gevierde heet MARIA THERESIA FRANCISCA VERCAMMEN en werd te Antwerpen geboren op 9 februari 1888. Ze is de dochter van Joannes Franciscus Felix Vercammen en van Maria Catharina Hendrickx.

Ze trad een eerste maal in het huwelijk met Joannes Baptiste WENS. Deze stierf in het Amerikaanse Hoboken (Graafschap Hudson. Staat New Jersey. U.S.A.) op 22 december 1928.

Op 6 juni 1951 huwde ze voor een tweede maal met Victor VYNCKE te Brussel.

Op 1 maart 1960 ging ze op rust.

Na een tijd in Sint-Jans-Molenbeek gewoond te hebben werd ze op 24 november 1969 ingeschreven in de burgerlijke stand van de stad Izegem.

Tien jaar later, op 16 november 1979 huwde ze voor de derde maal.

Haar derde echtgenoot is Marcel Joseph Corneel VENNIN, waarmee ze haar lief en leed deelt in de stille buurt van de Maandagmarkt.

Op 14 februari 11. vond er een heerlijk feest plaats en graag wensen we de nieuwe eeuweling nog veel schone dagen toe.

NOTEN

(1) In T.M. nr. 78 (XXVII/2) stond op blz. 124 haar naam verkeerdelijk als VANOVERBEKE genoteerd.

(3) MAANDAGMARKT: Dit is een volkse benaming voor een kleine woongemeenschap in de Kortrijksestraat, noord van "Ter Wallen" op de oostzijde van de straat. Twintig jaar geleden was deze leefgemeenschap wel wat groter. Er stonden heel wat meer huizen die nu reeds een tijdje gesloopt zijn en waar nu een stille parkeerplaats is ontstaan.

(2) De Weekbode : 15.01.1988.

Het artikel i.v.m. 50 jaar Retorica te Izegem werd verschoven naar een volgend nummer.

ERELEDEN 500,-fr.

(afgesloten op 06/04/88)

ALLEWAERT Luc	Marktstraat 14	8700 Izegem
BOUCHERIE Gerard	Potaardestraat 1	8810 Izegem
BOURGEOIS André	Sint-Tillostraat 9	8700 Izegem
CHRISTIAENS Omer	Prins Albertlaan 2	8700 Izegem
CHRISTIAENS Roselin Mev.	Grote Markt 17	8700 Izegem
CLEMENT-BOUCKAERT Eric	Manestraat 23	8700 Izegem
CROCHON Louis Mevr.	Roeselaarsestraat 23	8700 Izegem
DEBLAUWE Marcel	Kouterweg 125	8700 Izegem
DEBOSSCHERE J.P.	Reperstraat 65	8700 Izegem
DEBRUYNE Rudy	Slagmeersenstraat 13	8700 Izegem
DEFAUW Leon	Gentse Heerweg 92	8700 Izegem
DE FORCHE Christiaan	H.-Consciencestraat 18	8700 Izegem
DEPOORTER Raphael	Roeselaarsestraat 26	8700 Izegem
DURANT Gerard	Kortestraat 6	8700 Izegem
DUPONT Jim	Kerkplein 8 bus 4	8700 Izegem
DUYCK Walter	Kruisstraat 27	8700 Izegem
FEYS Gerard	Camiel Ameyestraat 1	8700 Izegem
HANDSAEME Roland	Gentse Heerweg 82	8700 Izegem
HERMAN Raf	Stijn Streuvelsstraat 26	8700 Izegem
LAFAUT Roger	Sint-Amandstraat 1	8700 Izegem
LAGA Herman	Gentse Heerweg 48	8700 Izegem
LECLUYSE-DEMEYERE E.	Abelestraat 25	8700 Izegem
MAERTENS Erik	Kerelsstraat 13	8700 Izegem
MICHIELS Eric	Gentsestraat 27	8700 Izegem
OOSTERLYNCK Jozef	Sint-Jorisstraat 47	8700 Izegem
ROSSEEL Luc	Roeselaarsestraat 95	8700 Izegem
SAELEN André Mevr;	Kachtemsestraat 137	8700 Izegem
SAGON-VANDEN AVENNE F.	Gentsestraat 17	8700 Izegem
TERRYN Maurits	Meensesteenweg 45	8700 Izegem
VANDEN AVENNE Zeno	Populierenstraat 3	8700 Izegem
VANDEBUSSCHE André	Dam 43	8700 Izegem
VANDOMMELE Roger	Sint-Rafaëlstraat 17	8700 Izegem
VANGHEENBERGHE Leon	Dweersstraat 10	8700 Izegem
ZUSTERS VAN "AVE MARIA"	Gentsestraat 31	8700 Izegem
ONDERSTEUNINGSGENOOTSCAP		
ZUSTERS VAN LIEFDE	Roeselaarsestraat 47	8700 Izegem
GILLES DE PELICHY Mej.	Keizer Karelstr.105 b.30	8000 Brugge
HESPEEL Eric	Lange Kant 11	2840 Haacht
MEYFROIDT Armand	Vlasschaardstraat 12	8770 Ingelmunster
SOENS Gerard	Beukenlaan 11	8760 Lendeledede

STEUNENDE LEDEN 400,-fr.

(afgesloten op 06/04/88)

BELAEN Leo	Leenstraat 67	8700 Izegem
BRAL-DEJONGHE Rudi	Ardooisestraat 62	8700 Izegem
EE.P.P. CAPUCIJNEN	Roeselaarsestraat 291	8700 Izegem
CLEMENT Noëlla Mej;	Roeselaarsestraat f-	8700 Izegem
DEBLAUWE René	Slagmeersenstraat 54	8700 Izegem
DECOCK Jaak	Rotselaan 14	8700 Izegem
DEMUYNCK Gustaaf	Baron de Pélichystraat 45	8700 Izegem
GUILLEMYN-VERBEKE E.	Meensesteenweg 88	8700 Izegem
HINNAERT Leon	Krekelstraat 59	8700 Izegem
LEFEVERE Jozef	Karel de Goedelaan 18	8700 Izegem
MADOU André	Roeselaarsestraat 317	8700 Izegem
MARANNES Valeer	Gentsestraat 8	8700 Izegem
NAESSENS Maurice	Ingelmunstersestraat 50/52	8700 Izegem
PICKAVET-VERHIEST Luc	Aug. Vermeylenstraat 6	8700 Izegem
SAMOY HERMAN	Melkmarkt 1	8700 Izegem
SEYNAEVE Jozef	Burg. vanden Bogaerdelaan 93	8700 Izegem
STROBBE-DEBEVER G. Mevr.	Korenmarkt 11 app.1	8700 Izegem
VANBECKEVOORT Jaak	Meensestraat 131	8700 Izegem
VANDEBUSSCHE Michel Mev.	Nieuwstraat 9	8700 Izegem
VAN DER HAEGEN Albert	Baronielaan 26	8700 Izegem
VANFLETEREN Georges	Prins Albertlaan 46	8700 Izegem
VENS Werner	Prinsdomlaan 16	8700 Izegem
VERBEKE Herman	Dweersstraat 39	8700 Izegem
VERHAEGHE Luc	Oekensestraat 29	8700 Izegem
VERMAUT Victor	Kapucijnenlaan 76	8700 Izegem
DEPOORTER Frans	v. Weelijstraat 75	2678 av.de Lier Nederland
VERANNEMAN André	Ooststraat 119	8800 Roeselare

vandemoortele

RODA
FAMA
MINELMA
VITELMA
ST. VILLEPRE
RESI
BLANC DE BOEUF
REDDY
MAYONAISE VANDEMOORTELE
OLIE VANDEMOORTELE

Alle kunde van het vak.

STROBBE

1890
1990

*gerenommeerde
formulierendrukkers*

ten mandere

80

TEN MANDERE VERSCHIJNT
VIERMAAL PER JAAR.

XXVIIIe jaargang - Aflevering 1
Nr. 80 • April 1988

Redactie:
Europastraat 13
8770 Ingelmunster
